

नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक

आनन्द भूमि

२०६९ भाद्र पूर्णिमा अनला पुन्हि वर्ष ४०
बु.सं. २५५६

अंक ५
ने.सं. ११३२

The Ananda Bhoomi (Year 40, Vol. 5)
A Buddhist Monthly : Aug./Sept. 2012

प्रमुख सल्लाहकार:

भिक्षु मैत्री महास्थविर (प्रमुख, आ. कृ. वि.)

सल्लाहकार : भिक्षु धर्ममूर्ति (कार्यवाहक प्रमुख, आ.कृ.वि.)

व्यवस्थापक : भिक्षु अस्सजि, आनन्द कुटी विहार, ४२७१४२०

व्यवस्थापन सहयोगी : भिक्षु सरणंकर

वितरण तथा अर्थ : भिक्षु पियदस्सी

वितरण सहयोगी : विवेक महर्जन

लेखा व्यवस्थापन: सुरेश महर्जन, स्वयम्भू

आवरण डिजाइन/भित्री सेटिङ्ग : विनोद महर्जन

कम्प्युटर सज्जा : राजकुमार छुका, ख्वप

सम्पादन सहयोगी

भिक्षु वजिरजाण, बुद्धविहार भृकुटीमण्डप

सम्पादक/प्रकाशन संयोजक:

कोण्डन्य

बुद्धविहार भृकुटीमण्डप, ४२२६७०२

वितरणार्थ सहयोगीहरू:

बुद्धजयन्ती समारोह समिति (श्रीघ-), शाक्य वाच शप-बनेपा, अ. इन्द्रावती, सुश्री वीणा कंसाकार, सुश्री शकुन्तला प्रधान, श्रीमती केशरी वजाचार्य, सुवर्णमुनि शाक्य (भैरहवा), नरेश वजाचार्य (बुटवल), विद्यादेवी शाक्य (बुटवल), याम शाक्य (वेनी), सर्जु वजाचार्य, देवेन्द्र शाक्य (पाल्पा), उत्तमान बुद्धाचार्य (पोखरा), कृष्णप्रसाद शाक्य (बाग्लुङ्ग), विजय गुरुङ्ग (लमजुङ्ग) ।

मुद्रण:

आईडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेस, ग्वार्को, ललितपुर, फोन: २१२०२३५

प्रकाशक:

आनन्दकुटी विहार

आनन्द कुटी विहार, स्वयम्भू, फोन: ४२७१४२०

का.जि.द.नं. ३४/०३४/०३५/म.क्षे.हु.नि.द.नं. ७/०६१/६२

बुद्धवचनमृत

सुखो बुद्धानं उप्पादो - सुखा सद्धम्म देसना ।

सुखा संघस्स सामग्गी - समगानं तपो सुखो ॥

अर्थात् : बुद्धको जन्म हुनु सुखकर हो, सद्धर्म देशना गर्नु सुखकर हो, संघ सामग्गी (संगठित) हुनु सुखकर हो, एकतावद्ध तपचर्या पनि सुखकर विषय हो ।

बुद्धपिनि जन्म जुइगु सुखकर खः, सद्धर्म देशना यायेगु सुखकर खः, संघ सामग्गी (संगठित) वा छधीछपाँय जुइगु सुखकर खः, अले एकता दथुइ तपचर्या नं सुखकर खः ।

Happy is the birth of Buddhas. Happy is the teaching of the sublime Dhamma. Happy is the unity of the Sangh. Happy is the discipline of the united ones.

- धम्मपद १९४

सम्पर्क कार्यालय

आनन्द भूमि

आनन्द कुटी विहार संस्था, पो.ब.नं. ३००७, काठमाडौं ।

फोन: ४२७१४२०

E-mail : anandakutivihar@gmail.com
gkondanya@gmail.com, kondanya@soon.com
info@anandabhoomi.com

Website: anandakutivihar.com.np

www.anandabhoomi.com

वार्षिक रू. १५०/-

एकप्रति रू. २०/-

वार्षिक ग्राहक बनी सहयोग गरौं ।

सम्पादकीय

सन्दर्भ : भिक्षु महासंघको पुनर्गठन र विद्यमान चुनौतिहरू

बुद्ध-जन्मभूमि नेपालमा थेरवाद बुद्धधर्मको पुनर्स्थापनाकालका प्रथम भिक्षु महाप्रज्ञा (जो पछि बौद्ध ऋषि भए), त्यसपछि भिक्षु प्रज्ञानन्द (कर्मशील), भिक्षु शाक्यानन्द, भिक्षु धर्माशोक, भिक्षु अमृतानन्द, वर्तमान संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविर, संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरलगायतले संघर्षपूर्ण ऐतिहासिक भूमिका निर्वाह गरेका हुन् । यसरी नै अनागारिकाहरूमा प्रथम अनागारिकाहरू रत्नपाली, धर्मपाली, संघपाली र त्यसपछि अ. धर्मचारी, अधर्मशीलालगायत वर्तमान अनागारिका धम्मवती आदिले पनि ऐतिहासिक एवं संघर्षपूर्ण योगदान पुऱ्याएका हुन् । थेरवाद बुद्धशासनलाई आजको यो घडीमा पुऱ्याउन गृहस्थहरूमा भाजुरत्न कंसाकार, मणिहर्ष ज्योति, ज्ञानज्योति कंसाकार, चित्तधर हृदयलगायत दाताहरूदेखि वर्तमान द्रब्यमान सिंह तुलाधर (भाईराजा साहु) बसुन्धरा तुलाधर, दुण्डबहादुर वज्राचार्य, मोतिलाल शिल्पकारलगायतकाले जुन योगदान पुऱ्याए, यावत योगदानपूर्ण धर्मचर्याका कारण नेपालमा थेरवाद बुद्धशासनको जगलाई मजबूत पार्ने कार्यले निरन्तरता पाइरहेको सबैलाई थाहा भएकै कुरा हुन् । उपत्यका र बाह्य जिल्लाहरूमा समेत श्रद्धालु दाताहरूले सवदो योगदान पुऱ्याइरहेका छन् । ती यावत पक्षलाई समेटिएर अगाडि बढ्न भिक्षुहरूको जति जिम्मेवारीपूर्ण संलग्नता आवश्यक ठानिन्छ, त्यति नै अनागारिका, उपासक एवं उपासिकाहरूको भूमिका पनि त्यतिकै आवश्यकता देखिन्छ । जुद्ध शम्शेरले २००१ श्रावण १५ का दिन ८ जना भिक्षु-श्रामणेरहरूलाई देशनिकाला गर्दा त्यसको लगत्तै तीन महिनापछि २००१ कार्तिक १५ का दिन भूमिका निर्वाह गर्न व्यवस्थित रूपले गतिशीलता दिन धर्मोदय सभाको गठन भयो ।

त्यतिबेला प्रभावशाली भिक्षु अमृतानन्दले २००७ सालमा राणाशासनको अन्त्यतासंगै ऐतिहासिक आनन्दकुटी विहारमा अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको स्थापना गर्नुभयो । पछि संस्थागत रूपले अगाडि बढ्न स्थापित अ.ने.भि. महासंघले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा विधानसहित २०४७ मा दर्ता गरेको हो । नेपालमा थेरवाद बुद्धशासनको उन्नति र अभिवृद्धि गर्ने, -नेपाली भिक्षु र श्रामणेरहरूको अभिवृद्धि गर्ने र थेरवाद बुद्धधर्मका अनुयायी अनागारिकाहरू र उपासकोपासिकाहरूलाई मार्ग दर्शन गर्ने, -थेरवाद सांघिक विहार, नेपाली भिक्षु र श्रामणेरहरू धर्मप्रचारार्थ रहने अवस्थामा बही र धर्मस्थलको धर्मानुकूल संरक्षण गर्ने, -शाक्यमुनि बुद्धको उपदेश प्रचार-प्रसार धारण र पालन गर्न र गराउनुलाई नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाको शैक्षिक व्यवस्था गर्ने, बौद्ध शिक्षा दिने र अभ्यासमा लाग्ने, प्रतिपत्तिको व्यवस्था गर्ने, -राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध संघसंस्थाहरू तथा अन्य समान उद्देश्य भएका संघसंस्थाहरूसँग आफ्ना उद्देश्यअनुरूप मैत्री, भातृत्व तथा सद्भावना स्थापना गरी सहयोगको आदान-प्रदान गर्ने र विश्वशान्तिका लागि योगदान गर्नेजस्ता पाँचवटा उद्देश्यसहित अ.ने.भि. महासंघ वैधानिक रूपमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता भएको संस्था हो । धर्म र विनयानुकूल परम्परागत भिक्षु संघको छुट्टै आफ्नो महत्ता र धर्मगौरवमय विशेषता-महत्त्व रहँदै आएको छ र त्यसलाई कायम गर्नु सम्बद्ध सबैको जिम्मेवारी हो । समयपरिस्थित, देशकाल, परिवेशअनुरूप नेपालको थेरवाद बुद्धशासनलाई अगाडि बढाउन प्रशासनिक विविधव्यवहारलगायत अन्य आवश्यक-अनुकूल धार्मिक, सामाजिक, आर्थिक आदि विधिव्यवहार गर्न अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको गहन जिम्मेवारी भूमिका रहन्छ । संस्थागत विकासतर्फ ध्यानाकृष्ट गर्दै सांघिक महत्तालाई बढावा दिने सोच व्यवहारतः परिपालन गर्नुपर्ने गड्ढो जिम्मेवारी अ.ने.भि. महासंघको काँधमा रहेको छ । वर्तमान परिप्रेक्षमा समन्वयात्मक रूपमा अगाडि बढ्न सक्नु अवसरको सदुपयोग सँगसँगै चुनौतिपूर्ण अभिभार हो भने यसलाई आत्मसात गरी अगाडि बढ्न सक्नुपर्छ ।

वार्षिक साधारण सभा, चारवर्षको एकचोटी कार्यकारिणी समितिको चयन प्रक्याअन्तर्गत अस्ति भरखरै भाद्र २० का दिन नेपालका दोश्रो जेष्ठ संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरको अध्यक्षतामा ४ वर्षका लागि १५ सदस्यीय नयाँ कार्यकारिणी समिति गठन भयो । बुद्धशासनिक क्षेत्रमा धार्मिक विकासका लागि भिक्षु महासंघबाट महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्लान् भनी श्रद्धा-आस्थावानहरूले आशा बोक्नु स्वाभाविक हो । संस्थागत वा सांघिक कार्यलाई चुस्त बनाउन अनेकौं थुप्रै चुनौतिहरू नभएका होइनन् । तर जिम्मेवारी बोध गरी भिक्षु संघका कार्यकारिणी पदाधिकारीलगायत संघसदस्यहरू सबैले हस्तेमा हैस्ते कार्य गर्नेतर्फ ध्यानाकृष्ट गर्नु अपरिहार्य देखिन्छ । भिक्षु महासंघले आफ्नो मातहतमा संचालन भइरहेका धार्मिक गतिविधिलाई अझ चुस्त-गतिशील गर्ने, धर्मको मर्मलाई समेटिएर जो जो रचनात्मक विकास कार्यमा लाग्छन् उनीहरूलाई उत्प्रेरित गर्ने, अझ सकिन्छ भने आफ्नो सहयोगीपूर्ण संलग्नता कायम गर्ने होइन भने केही गर्छु भनी अधि सर्ने वा अधि सरिरहेका जोसुकै होउन् उनीहरूलाई दुरुत्साहित नगरी कसरी हुन्छ घच्चच्याउने कार्य गर्नु आजको आवश्यकता हो ।

अनुभवी तथा केही गर्नु पर्छ भन्ने भावना बोकेका नयाँ अनुहारसहितका पदाधिकारीहरूले समान जिम्मेवारी बोध गरेर सौहार्द्रताका साथ अगाडि बढ्ने जमको गरेमा आपसी मैत्रीसहगतपूर्ण तवरले नयाँ आयामिक विकास कार्य गर्दै जान सकिने हुन्छ । अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको नयाँ नेतृत्वसहित सम्पूर्ण पदाधिकारीहरूले बुद्धशासनिक क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउन सकोस्, सम्पूर्ण कार्यकाल सफल होस्, सम्बद्ध सबैबाट होस्तेमा हैस्ते गर्ने रचनात्मक सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्न सकोस् भनी आनन्दभूमि परिवार मैत्रीपूर्ण शुभकामना व्यक्त गर्दछ ।

विषय-सूचि

क्र.सं.	विषय	लेखक	पृष्ठ
१.	बुद्ध र बुद्ध-आकृतिलाई दुरूपयोग नगरौं	कोण्डन्य	४
२.	विज्ञानको कसिमा अनात्मवादको जाँच	लोकबहादुर शाक्य	७
३.	मङ्गल अमङ्गलका सम्बन्धमा भगवान् बुद्धको दृष्टिकोण	सुमति वज्राचार्य	९
४.	बुद्धले के सिकाउनुभयो र आजको विश्व	अनुवाद: देवकाजी शाक्य	१३
५.	व्यर्थ संकल्पबाट मुक्त बन्नको लागि ध्यानको आवश्यकता	यसु महर्जन	१७
६.	समाज भिंकेत थःनि भिनेमा	हेरारत्न शाक्य	१८
७.	भन्ते धर्मपाल, ल्वय् व मिराय्कल	देवेन्द्र वज्राचार्य	१९
८.	Prospectus of Theravada Buddhist Academy		२१
९.	बौद्ध गतिविधि		२५

पाठक-पत्र

आचार्य भिक्षु कुमार काश्यप धार्मिक कोष बारे ।

श्रावण ५, २०६९

श्री आनन्द भूमि,

नेपालको एकमात्र त्रिपिटकाचार्य, अग्गमहासद्धम्मजोतिकधज, संघउपनायक, ऐतिहासिक व्यक्तित्व, श्रद्धेय भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरको बुद्धशासनिकलगायत समग्र योगदानलाई समेट्ने गरी श्रद्धेय भिक्षु कोण्डन्यको अध्यक्षतामा "आचार्य भिक्षु कुमार काश्यपम धार्मिक कोष" स्थापना गरी प्रथमकार्यको शुभारम्भ वहाँकै नाम र गुणानुस्मरणमा "स्मृति ग्रन्थ" (लुमन्ति-पुथि) निकट भविष्यमा प्रकाशन गर्ने सुसमाचारले प्रमुदित भई यस थेरवाद बौद्ध दायक केन्द्रीय परिषद्को तर्फबाट साधुवाद प्रकट गर्दछ ।

थेरवाद बौद्ध दायक केन्द्रीय परिषद्को तेह्रवटा उद्देश्यहरूमध्ये प्रथम उद्देश्यमा "बुद्धधर्म प्रचारप्रसार, संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गरेर बुद्धधर्म चीरस्थायी गर्ने, भनी उल्लेख गरिएको छ । अतः परिनिवृत्त श्रद्धेय भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरको नामबाट "धार्मिक कोष" संचालन गरी बुद्धशासनिक कार्यलाई चीरस्थायी गर्ने लक्ष्यकासाथ श्रद्धेय भिक्षु कोण्डन्यको अगुवाईमा क्रियाशील हुनुभएकोमा सर्वप्रथमतः परिनिवृत्त भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविरको सद्गति र निर्वाण कामना गरिएको छ भने वहाँको शिष्य भिक्षु कोण्डन्यको आयुआरोग्य र सुस्वास्थ्यको साथै वहाँकै अगुवाईमा चालिएको कदम सफलतामा टुङ्गियोस् भनी हार्दिक शुभेच्छा व्यक्त गर्दछ ।

श्रद्धेय भिक्षु कोण्डन्यको सक्रियतामा स्थापित "आचार्य भिक्षु कुमार काश्यप धार्मिक कोष" मा हाल रु. २२,६०,०००/- को धनराशी रहेको बुझिएको छ । अतः यस्तो प्रेरणादायी कार्यबाट सबै पक्षले अनुकरण गरी कर्मक्षेत्रमा लाग्न सकोस् भनी प्रार्थना समेत यस परिषद् गर्दछ भन्ने आनन्दभूमि मार्फत सबैको लागि जानकारी गराउँदछु ।

भवतु सब्ब मङ्गलं ।

बखतबहादुर चित्रकार
अध्यक्ष, केन्द्रीय थेरवाद दायक परिषद्

बुद्ध र बुद्ध-आकृतिलाई दुरुपयोग नगर्ने

✍ कोण्डन्य, gkondanya@gmail.com

विश्वज्योति भगवान् बुद्धको सर्वज्ञ व्यक्तित्व, उनबाट प्रतिपादित जीवनोपयोगी धर्म-उपदेश, जीवनदर्शन, ध्यान-साधनाको उपादेयता सर्वत्र भ्रूयँगिदो छ । सुखशान्तिपूर्ण जीविकोपार्जनका लागि बुद्धशिक्षा जीवन जिउने कला सावित हुँदैछ, त्यसैले बुद्धशिक्षाको महत्ता र विशेषता चुलिँदै गएको यथार्थता हो भने बुद्धशिक्षाको दायरा सीमा आज कुनै राष्ट्र, सम्प्रदाय, जातजाति क्षेत्रमै सीमित नरही बुद्धशिक्षा सार्वकालिक, सार्वजनीन, सार्वभौमिक धर्मको रूपमा परिणत भएको छ ।

बुद्धधर्मका प्रतिपादक तथागत बुद्धसम्बन्धी विवादास्पद चर्चा परिचर्चा, भूठो भ्रमपूर्ण खेती यदाकदा भइरहेकै छ, विवाद उठाउनेहरू सल्ललाइरहेकै हुन्छन् । त्यसो त लोकमान्य धर्म, सिद्धान्त असम्बन्ध, आवश्यक अनावश्यक, सकारात्मक-नकारात्मक, रचनात्मक-विध्वंशात्मक ईश्वर उठिरहन्छन्, ईश्वर निर्माताहरू ईश्वरमाथि ईश्वर बनाउनेमै व्यस्त रहन्छन् । केही वर्षअगाडि डेनमार्कमा ईश्लाम धर्मका धर्मसंस्थापक पैगम्बर हजरत मुहम्मदको कार्टुन प्रकाशित गरिँदा धार्मिक आस्थामा आघात पारिएको भनी अन्तर्राष्ट्रिय रूपमै ठूलो विवाद चर्किएको थियो । वास्तवमा कुनै पनि धर्म, जातीयता, संस्कृति आदि मानिसको

नितान्त व्यक्तिगत, वैचारिक आस्था र विश्वाससँग आवद्ध पक्षलाई आघात पुऱ्याउने, त्यसको मूल्यमान्यतामाथि आँच आउने गरी विवादास्पद इश्यू उठाउनु

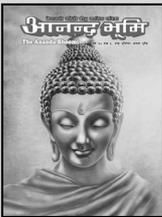
अराजकतालाई निम्त्याउनु हो । अप्रिय कलह र अशान्तिपूर्ण वातावरणको वीजारोपण गर्नु हो, यसउसले यसमा सबैको ध्यानाकृष्ट हुनैपर्छ ।

यदाकदा स्वदेशीविदेशी टेलिभिजन च्यानलबाट समेत प्रसारण गरिएका बुद्धसम्बन्धी विवादास्पद दृश्यले शान्तिगामी जो कोहीलाई नकारात्मक प्रभाव पार्ने गरेको छ । केही वर्षअगाडि स्विजरल्याण्डस्थित जेनेभाको यौटा जुत्ता पसलमा बुद्धमूर्तिमै जुत्ताको माला पहिऱ्याई जुन अशोभनीय, निन्दनीय कार्य गरेका थिए त्यो सर्वदा आपत्तिजनक कदम हो । विश्वज्योति शान्तिनायक बुद्धको मूर्तिलाई जुन रूपले व्यवहार गरियो, त्यसरी नै अन्य धर्मसंस्थापकको मूर्ति जुत्ताको माला पहिऱ्याइदिएको भए स्थिति के हुने थियो ? विचारणीय पक्ष हुन् । शान्तिपूर्ण जीवन जिउन पाठ सिकाउने

बुद्धको फोटोलाई जुत्तामा अंकित गरी अमेरिकाको आइकन शु डिजाइन कम्पनीले जुत्ताको उत्पादन गरेको खबरप्रति बौद्ध संघसंस्थाहरूले गम्भीर आपत्ति जनाएका छन् । फेसबुक संजाल एवं गुगल सर्चमा समेत प्रसारित विविध बुद्ध-आकृतिसहितको जुत्ताहरूका कारण धार्मिक आस्थामा गहिरो आघात लाग्नु स्वाभाविक हो । कुनैपनि धर्मसम्बद्ध संस्थापक वा गुरुहरूलाई यसरी दुरुपयोग गर्नु जो कसैको धर्म-विश्वास, आस्था र भावनाप्रति खेलवाड गर्नु हो । यस्ता नकारात्मक प्रवृत्तिका कारण धार्मिक भावना-आस्थामा गम्भीर चोट पुऱ्याउने भएकाले यसतर्फ सबैको ध्यानाकृष्ट हुनुपर्छ भनी सम्बद्ध बौद्ध संघसंस्थाहरूले गम्भीर आपत्ति जनाएका छन् ।

धर्मगुरुको गलामा जुत्ताको माला लगाईदिदा समेत शान्तिगामी बौद्धहरू शान्त एवं मौन नै रहे । तर मौनताको सीमा हुन्छ या हुँदैन ? यसरी नै हिन्दी फिल्म चाँदनी चोक टु

यस अङ्क

आनन्दभूमि

पढौ पढाऔ, समयमै वार्षिक ग्राहक बनौ

आनन्द कूटी विहार संस्था, पो.ब.नं. ३००७, काठमाडौं, फोन: ४२७१४२०
E-mail : anandakutivihar@gmail.com, anandakutivihar@ntc.net.np
gkondanya@gmail.com, kondanya@soon.com

गताङ्कमा

चाइनामा बुद्धलाई भारतमा जन्मिएको भनी भ्रमको खेती गर्ने धृष्टता हुँदा राष्ट्रिय एवं सार्वभौमिक सवालको मुद्दा उठनु स्वाभाविक थियो र आपत्तिजनक संवाद हटाउने भनी क्षमा मागिएको समाचार सार्वजनिक भएको थियो । यसरी नै काठमाडौं राजधानीबाट २०६६ आषाढ १२ मा प्रकाशित नयाँ पत्रिकामा बुद्ध र कार्लमार्क्सलाई फ्यूजनको नाउँमा ध्यानमुद्रामा आसिन बुद्धको शीर हटाई कार्लमार्क्सको टाउको गाभी घाँटीदेखि मुन्तिर सबै बुद्धको आकृति छापिनु नकारात्मक एवं आपत्तिजनक विधिव्यवहार हुन् । धार्मिक आस्थासँग जोडिएर हेर्दा यस्ता वाहियात फ्यूजन फोटो आकृतिले धार्मिक मूल्यमान्यता एवं आस्थामा आँच आउने, आघात पुऱ्याउने जस्ता कृत्याकलापलाई प्रकाशन गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रको ध्यानाकृष्ट हुनुपर्थ्यो । वाक स्वतन्त्रता तथा प्रकाशन स्वतन्त्रताको नाउँमा जे बोले नि हुने, जे छापेनि हुने हो ? विवादास्पद प्रकाशन, जसले अराजकतालाई निम्त्याउन सक्ने हुन्छ, रचनात्मक पद्धतिलाई धरापमा घचेट्ने हुन्छ, त्यस्तो कदम जुनसकै क्षेत्रमा संवेदनशील हुन्छ भन्ने हेक्का सबैले राख्नु पर्छ । यसरी नै केही समय अगाडि मात्र २०६८ वैशाख ३१ गते (2011 May 12) श्रीलंका जस्तो बुद्ध-धर्मावलम्बीको बाहुल्यता रहेको राष्ट्रले निष्काशन गरेको हुलाक टिकटमा भारतीय मानचित्र-नक्साभित्र बुद्धजन्मभूमि लुम्बिनीलाई गाभिएको

देखाउनु अकल्पनीय त्रुटी जस्तो देखिएपनि यस्ता भ्रमका खेती कसरी, किन वा कुन तत्त्वका कारण हुने गर्दछन् । परिणामतः दूरगामी असर पर्ने कुत्सित मानसिकता कारण भइराखेका छन् यो अत्यन्त गम्भीर एवं आपत्तिजनक विषय हो । त्यस विषयमा पनि विरोध र आपत्ति जनाइसकेपछि ढिलै भएपनि भूल स्वीकार गरी तत्कालै प्रचलनमा रोक लगाउने कार्य भएको नेपालका लागि श्रीलंकाली महामहिम राजदूत थोसपाल हेवागेको विज्ञप्तिसम्बन्धी समाचारले सम्बद्ध हामी कानमा तेल हालेर, मुखमा पत्ति बाँधेर बस्नु हुँदैन भन्ने रचनात्मक सन्देश प्रवाहित गरेको छ ।

केही महिनाअगाडि लोकप्रिय पाक्षिक हिमाल खबर पत्रिका (१६-३० चैत्र, २०६८) को पृष्ठ ९ मा केदार शर्माको बुद्ध-मोर्चा विषयक रचनाअन्तर्गत छापिएको बुद्ध-आकृति अपाच्य विषय भएको छ । सबै धर्मावलम्बीहरूको पृथक पृथक आस्थालाई जुन सबैले हेक्का राख्नुपर्ने हो, त्यसमा चुकेको देखियो । त्यसउसले बुद्धप्रति बौद्धहरूको आस्था हुनु, बुद्धमूर्तिप्रति श्रद्धा हुनु स्वाभाविक हो । तर धार्मिक आस्थामै तारो हान्ने, भट्का दिने, उत्तेजित पार्ने तवरले आस्थाका धरोहरू बुद्धमूर्तिलाई बन्दुक बोकाउनु बुद्ध-आकृति वा अनुहारमा पूर्व प्रधानमंत्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको अनुहार समोजन गर्नु यो सरासर बदनियतपूर्ण अकुशल मनोवृत्तिको उजागरपन जो कसैलाई अशोभनीय

ऋमिक वचत गर्ने बानी बसालौं
बोट नमासी मिठो फल खाऔं

रजिष्टर्ड नं. १००/०६२-६३

इन्द्रेणी वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

गुरुजुधारा, काठमाण्डौ
फोन नं. ४३१५३४४, फ्याक्स: ४३१०४५८
इमेल: indrenico_operative@yahoo.com

इन्द्रेणी सहकारीको रेमिट सेवा

**संसारको जुनसुकै ठाउँबाट पठाएको रकम
सप्ततारा इन्टरनेशनल प्रा.लि.
माफत**

इन्द्रेणी सहकारी गुरुजुधारामा तुरुन्तै पाइन्छ ।
सम्पर्क फोन नं. ४३१५३४४, फ्याक्स: ४३१०४५८

निन्दनीय विषय हुन् । सकारात्मक-रचनात्मक परिवर्तनका लागि कुनै व्यक्ति- विशेषप्रति जुनसुकै रूपले घोचपेच गर्नु त्यो आफ्नो ठाउँमा सही होलान् तर जुनसुकै धार्मिक आस्थामा आँच आउने, धार्मिक भावनामा ठेस लाग्ने गरी जसरी बुद्धलाई नै ब्यङ्ग पात्रको रूपमा प्रस्तुत गरियो त्यो कदापि सुहाउँदो कार्य होइन । सम्बद्ध धार्मिक जनभावनालाई उत्तेजित पार्नेजस्ता लेखन-प्रस्तुतिमा सजगता अपनाउनु निकाय वा जुनसुकै माध्यमकै लागि हिमालसरह गौरवको विषय हुनसक्छ भनी प्रतिक्रिया लेख्दा - "गौतम बुद्धको आकृति विश्वका सम्पूर्ण शान्तिकामी व्यक्तिहरूका लागि पूजनीय छ । अहिसाका प्रतिमूर्ति बुद्धका प्रत्येक सन्दर्भहरूमा हिंसाको पहुँच हुनुहुँदैन भन्नेमा हिमाल प्रतिबद्ध छ । यही पृष्ठभूमिमा हामीले सो आकृतिको प्रयोग गरेका हौं । यसबाट सम्बद्ध सबैको भावनामा पुग्न गएको ठेस प्रति सखेद क्षमा माग्दछौं" भनी वर्ष २२ अंक १ पूर्णाङ्क ३०८ (१-१५ बैशाख २०६९) मा क्षमायाचना गरेका थिए ।

हाल सालै बुद्धको फोटोलाई जुत्तामा अंकित गरी अमेरिकाको आइकन शु डिजाइन कम्पनीले जुत्ताको उत्पादन गरेको खबरप्रति बौद्ध संघसंस्थाहरूले गम्भीर आपत्ति जनाएका छन् । फेसबुक संजाल एवं गुगल सर्चमा समेत प्रसारित विविध बुद्ध-आकृतिसहितको जुत्ताहरूका

कारण धार्मिक आस्थामा गहिरो आघात लाग्नु स्वाभाविक हो । कुनैपनि धर्मसम्बद्ध संस्थापक वा गुरुहरूलाई यसरी दुरुपयोग गर्नु जो कसैको धर्म-विश्वास, आस्था र भावनाप्रति खेलवाड गर्नु हो । यस्ता नकारात्मक प्रवृत्तिका कारण धार्मिक भावना-आस्थामा गम्भीर चोट पुऱ्याउने भएकाले यसतर्फ सबैको ध्यानाकृष्ट हुनुपर्छ भनी सम्बद्ध बौद्ध संघसंस्थाहरूले गम्भीर आपत्ति जनाएका हुन् । यसका लागि ललितपुर बुद्धजयन्ती ट्रष्टलगायत बौद्ध संघसंस्थाहरूले नेपाल सरकार तथा अमेरिकी राजदूतावासको ध्यानाकृष्ट गरिएको भनी संप्रेषित समाचारले रचनात्मक प्रभाव पारेको देखिन्छ । यसरी बुद्धको नाउँमा आस्था र विश्वासमा आघात पार्ने, ठेस पुऱ्याउने गरी सुनियोजित रूपमा अनर्गल प्रचार-प्रसार गर्ने, भ्रम श्रृजना गर्ने जस्ता गतिविधिप्रति सम्बद्ध सबै चनाखो हुनैपर्छ । हाम्रो धर्म, धार्मिक आस्था र विश्वासको जगेर्ना गर्न सम्बद्ध हामी एकताबद्ध हुन सकेनौं भने अफवाह-हल्ला फैलाउनेहरू, भ्रमको खेती गर्नेहरू सलबलाउन छाड्ने छैनन्, एकपछि अर्को गोटी फाले जस्तै नाडी छाम्ने नाउँमै किन नहोस् त्यस्ता अराजकतत्त्व छाउने प्रयास गरिरहेकै हुन्छन् । त्यस्का लागि हामी सचेत-जागरूक हुनु अत्यन्त जरुरत छ भन्ने भावनालाई सम्बद्ध संघसंस्था-व्यक्ति विशेष समूह-समूदायले बेलैमा

NDEP BANK

Licensed by NRB as "B" Category Institution

NDEP Development Bank Ltd.

एनडिडिपी डेभलपमेण्ट बैंक लि.

www.ndepbank.com

Corporate Office:
NDEP Building, 125 Bina Marg
Lal Durbar, Kathmandu, Nepal
Tel.: 4256717, Fax: 4253459

सरल, सुलभ तथा सुरक्षित बैंकिङ्ग सेवाको लागि हाम्रो सेवा केन्द्रहरू

सिन्धुपाल्चोक जिल्ला

- १) मेलम्ची बजार
- २) जलविरे

धादिङ्ग जिल्ला

- १) मलेसु
- २) धार्के
- ३) मकतुवा बजार

कामेपलान्चोक जिल्ला

- १) धुलिखेल
- २) पीचासाल
- ३) कुन्ताबेसी
- ४) बलेपा

काठमाडौं उपत्यका

- १) कमलादी
- २) कोटेश्वर
- ३) काँडाघारी
- ४) चाबहिल
- ५) टाँजल (ललितपुर)
- ६) न्यूरोड
- ७) मकपुर
- ८) बालाजु
- ९) पुरानो वानेश्वर

पर्वत जिल्ला

कुरमा

चितवन जिल्ला

- १) नारायणगढ
- २) रञ्जोलिसिमल

नुवाकोट जिल्ला

बदटार

विज्ञानको कसिमा अनात्मवादको जाँच

लोकबहादुर शाक्य

प्राणीहरूको अन्तकालमा धातु मात्र धातुमा मिल्न जान्छ । तर विषय वासनाको क्लेश मात्र संस्कारको रूप भएर पुनर्जन्मको कारण बन्नेहुन्छ । यो कुरा रेडियोको माइकमा भनिएको शब्द अर्को देशको रेडियोमा उत्पन्न हुन जाने जस्तै हो । रेडियोको माइक धातु मात्र हो । त्यसमा भनिएको शब्द

त्यसैमा लय भएर जाने होइन । माइक बिग्रे पनि त्यहाँ भनिएको कुरा जानुपर्ने ठाउँमा पहिले नै प्रसारित भैसकेको हुन्छ । माइकसँगै बिग्रेर जाँदैन । यस्तै प्रकारले शरीर नाश भएर गए तापनि शरीरको काय वाक चित्तले गर्ने कर्मक्लेश मात्र अरूप संस्कार जोडिएर पुनर्जन्म हुनेलाई नै लोकजनले आत्मा अविनाशी भनेको हो । यस प्रकारको भ्रम भएको प्रज्ञा ज्ञानको अभावले हो । प्रज्ञा ज्ञानले तत्त्वको स्वभाव धर्म थाहा पायो भने आत्मभाव लोप भएर निर्जीव-हेतु-शून्य-निर्वाण पद प्राप्त हुने हुन्छ ।

परमार्थ ज्ञान भन्ने तत्त्वज्ञान थाहा नपाएमा आत्मा र तृष्णा निरोध हुन सक्दैन । आत्मा र तृष्णा निरोध नगरी सिर्फ पुनर्जन्म छैन भन्ने सिद्धान्त मात्र मान्नेलाई उच्छेदवादी भनिन्छ । निरोध गर्दा निरोध हुने आत्मा अथवा अहंभावलाई निरोध गर्नेतिर नलागेर

आत्मा भन्ने ध्रुव अविनाशी भनेर विश्वास गर्नेलाई शाश्वतवादी भनिन्छ । उक्त सिद्धान्तलाई यथार्थ बुझेर त्यसबाट बचेर जन्म मरणको चक्रबाट मुक्त हुने मार्ग पाउनसक्ने सम्यक् सम्बुद्ध अथवा वहाँको अनुयायीलाई यथार्थवादी भनिन्छ । फेरि काल भनेर यमराजलाई भनेको होइन । यो त

अज्ञानीहरूलाई तर्साउन मात्र उल्लेख गरिराखेको बुझ्नुपर्ने । बखत, समय, बेला, काल एउटै अर्थ हो । सहकाल, विकास, अकाल भनी बेलाबखतलाई भनिएको हो ।

संसारमा अकुशल कर्म गर्ने प्राणीको अन्तमा आफ्नो कसुरको निमित्त आफैं भयंकर हुने गरी भयंकर दृश्य देखा पर्दछ । कुशल कर्म गर्नेको अन्तमा मनोरम सुख अनुभव हुने गरी शुभदृश्य देखेर आनन्द मानेर बस्ने प्रकृतिको स्वभावधर्म हो । धर्मचित्त भएको व्यक्तिले देख्ने

काय वाक चित्तले गर्ने कर्मक्लेश संस्कार भएर पुनर्जन्म हुने कुरा माथि उल्लेख भइसकेको छ । अकुशल कर्म गयो भने खराब हुन्छ, कुशल कर्म गयो भने असल हुने भएकोले मैत्री, करुणा, मुदिता, उपेक्षा भावना व्यवहारमा प्रयोग गरेर मनुष्य जीवन सफल गर्ने कुरा बुझ्न सकिन्छ । अरू धर्ममा नदेखिएका अनात्मवाद तथा अनीश्वरवादको कुराहरू यथार्थ रूपमा बुझ्न सजिलो छैन । बुद्धधर्मअन्तरगत देखा परेका वज्रयान सम्प्रदायमा धेरैजसोले आत्मवाद र ईश्वरवाद मानिराखेको छ भन्नु अत्युक्ति हुँदैन । साथै अनेक पूजा तथा तन्त्रमन्त्रको काम कुरा पनि गरिरहेका देखिन्छन् ।

दृश्य अधर्मीले देख्दैन, अधर्मीले देख्ने दृश्य धार्मिकले देख्दैन । प्राणीहरूले अन्तकालमा कस्तो दृश्य देख्दछ- त्यस्तै भूवनमा उत्पन्न हुन्छ । आ-आफ्नो कर्म अनुसारले स्वर्ग या नर्क भोग गर्नुपर्दछ । कसैले लिन आउने पनि होइन, अर्घ जलमा राख्दैमा तर्ने पनि होइन । कसैले श्राद्ध गयो भन्दैमा नर्कबाट उद्धार हुने पनि होइन । जसले जस्तो सुकै गरे तापनि पापी अत्याचारीहरू कदाचित स्वर्ग जाँदैन । निर्वाण पदको ईच्छा छ भने पहिला शीलविशुद्धि हुनुपर्छ, अथवा गर्न नहुने कुकर्मलाई त्याग गर्न सक्नुपर्छ । त्यसपछि प्राणीहित कामना गरी मैत्री, करुणा, मुदिता, उपेक्षारूपी ब्रह्म विहारको चर्या गर्नुपर्छ । चित्त परिशुद्ध हुनासाथ परमार्थ ज्ञान-दर्शन अथवा महाज्ञान सार द्रव्यको प्रज्ञा विचारको भावना गर्नुपर्दछ ।

निर्वाणको बाटोमा जानको निमित्त सबभन्दा पहिले चतुरार्य सत्य (१. दुःखसत्य, २. दुःखसमुदयसत्य, ३. दुःखनिरोध सत्य, ४. दुःखनिरोधमार्गसत्य) यथार्थ रूपले बुझ्नुपर्ने । उपरोक्त दृष्टि विशुद्धि हुनुपर्दछ । अनि आर्य मार्गगामी हुनलाई विचारवान हुनुपर्दछ । आर्यअष्टाङ्गिक

मार्ग भनेको (१. सम्यक् दृष्टि, २. सम्यक् संकल्प, ३. सम्यक् वचन ४. सम्यक् कर्मान्त, ५. सम्यक् व्यायाम, ६. सम्यक् आजीविका ७. सम्यक् स्मृति, ८. सम्यक् समाधि) हुन् । शुद्ध विचारवान हुनलाई शुद्धाचरण गर्ने हुनुपर्दछ । शुद्धाचरण भनेको आहारमा मात्रा ज्ञान हुने हुनुपर्छ । अथवा यति आहार भए आफूलाई पुग्छ, यतिभन्दा बढी भएमा शरीर ठीक हुँदैन भनी थाहा पाउनु र त्यो पदार्थ खानाले ज्ञानमा सफल हुन्छ, यो पदार्थ खानाले ज्ञानमा वा चित्तमा हानी हुन्छ भनी थाहा पाएर खानु र मात्राज्ज निर्दोष कार्य, मनसा संवर हुने फेरि शुद्धाशुद्धबारे विचार गर्नुपर्दछ । इन्द्रिय सुखको अभिलाषा रहेसम्म निर्वाण साक्षात्कार हुँदैन । साक्षात्कार नभएसम्म उपयुक्त बाटोमा अग्रसर हुन सक्दैन । इन्द्रियद्वारा सुख मानेर बस्ने विषयमा विषले भरिएको भनी थाहा पाउनु पर्दछ । यथार्थ रूपले बोध गरेर विषयना चर्चा गर्दा वैराग उत्पन्न हुन्छ । वैरागीले शीलपालन गर्छ, शीलबाट मैत्रीभावना प्रकट हुन्छ । प्राणीलाई मात्र मित्रताभाव हुनेले कुनै प्राणीलाई दुःख दिने काम गर्दैन । जसरी आफूलाई दुःख मन पर्दैन, त्यसरी नै सबैलाई दुःख मन पर्दैन भनी थाहा पाएर कसैलाई पनि दुःख नहुने काम गर्नु शील हो । परिशुद्धभावले शीलपालन हुनासाथ चित्त शुद्ध हुन्छ । अनि समाधि गर्न सकिने साहस हुन्छ, समाधिले नै चित्त विशुद्ध हुन्छ । समाधि भनेको चित्तस्थिर हुने हो, स्थिर चित्तले विषयना ज्ञान प्रज्ञाभावनालाई सार-असार, आत्मा-अनात्मा, नित्य-अनित्य, सुख-दुःख देख्न सक्दछ । फेरि नामरूप दुबैलाई रूप भनेको चार महाभूतको समूह भएकोले एउटा एउटा भूतले एउटा एउटा तत्त्वको कार्य स्वभावअनुसारले गरिराखेकाले, घण्टी बजाउनाकासाथ आवाज आएजस्तै महाभूत अथवा इन्द्रिय र विषयको स्पर्शले अनुभव र तृष्णा उत्पन्न भैरहेको अरु नामस्कन्धलाई नै कतिले चैतन्य भनी मान्दछन् । त्यो चैतन्यलाई अविनाशी भनी भन्दछन् । त्यो अविनाशी होइन, हेतुप्रत्यय हो । त्यो हेतु-महाभूतलाई शक्ति दिएको केलै भन्दा ऋतु आहार दुबैले हो । ऋतु र आहार विना महाभूतको तत्त्व शून्य छ । त्यही नाम र रूपको अन्योन्याश्रित प्रत्ययको हेतु ज्ञानको अवबोध हुनु नै निर्वाण पदको तत्त्वलाई साक्षात्कार गर्नु हो ।

काय वाक चित्तले गर्ने कर्मक्लेश संस्कार भएर पुनर्जन्म हुने कुरा माथि उल्लेख भइसकेको छ । अकुशल कर्म गन्यो भने खराब हुन्छ, कुशल कर्म गन्यो भने असल हुने भएकोले मैत्री, करुणा, मुदिता, उपेक्षा भावना व्यवहारमा प्रयोग गरेर मनुष्य जीवन सफल गर्ने कुरा बुझ्न सकिन्छ । अरु धर्ममा नदेखिएका अनात्मवाद तथा अनीश्वरवादको कुराहरू यथार्थ रूपमा बुझ्न सजिलो छैन । बुद्धधर्मअन्तरगत देखा परेका वज्रयान सम्प्रदायमा धेरैजसोले आत्मवाद र ईश्वरवाद मानिराखेको छ भन्नु अत्युक्ति हुँदैन । साथै अनेक पूजा तथा तन्त्रमन्त्रको काम कुरा पनि गरिरहेका देखिन्छन् ।

बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञाद्वारा लिखित एवं भिक्षु विशुद्धानन्द 'प्राणपुत्र' द्वारा अनुवाद गरिएको "परमार्थ ज्ञान-दर्शन" पुस्तकमा वैज्ञानिक प्रविधिहरू पनि उपयुक्त स्थानमा लायक हुने गरी उदाहरणहरू उल्लेख गरिराखेकोले विशेष गरेर अनात्मवादको सिद्धान्त स्पष्ट रूपले बोध गर्नसक्ने देखिन्छ । यस सिद्धान्त तथा दर्शन व्यापक रूपले प्रचार प्रसारको साथै ठाउँ ठाउँमा गोष्ठी सेमिनार आयोजना गरेर बुझ्नु र बुझाउनु उपयुक्त कार्य हुन्छ । यसबाट मौलिक बुद्धधर्मको वैज्ञानिक दृष्टिकोण बोध गरेर वास्तविक सत्यतथ्य बुझ्न सघाउ हुन्छ । परमार्थ ज्ञान-दर्शन पुस्तकको सन्दर्भ लिएर १७ लेख नेपाल भाषामा लेखेर प्रचार गर्न पाएकोले सर्वप्रथम श्रद्धेय बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञा तथा अनुवादक श्रद्धेय भिक्षु विशुद्धानन्द 'प्राणपुत्र' प्रति आभार प्रकट गर्दछु । आदरणीय साहित्यकार बौद्ध विद्वान लाभरत्न तुलाधरले लेखको मर्म भल्कने गरी शीर्षक संशोधन गरेर सहयोग गर्नुभएकोले वहाँप्रति कृतज्ञता प्रकट गर्दछु । अनि यस सिरिजको १७ लेख नेपाल भाषामा निरन्तर प्रकाशन गरिदिनुभएकोले नेपालभाषाको दैनिक पत्रिका 'सन्ध्या टाइम्स' परिवारलाई पनि साधुवाद अर्पण गर्दछु । साथै 'आनन्दभूमि' बौद्ध मासिक पत्रिकामा नेपाली भाषामा ९ लेख गरेर सम्पादन गरी प्रकाशन गर्नमा महत्वपूर्ण योगदान दिनुभएकोमा श्रद्धेय भिक्षु कोण्डन्यप्रति पनि साधुवादसहित आभार प्रकट गर्दछु ।

(सन्दर्भ पुस्तकः बौद्ध ऋषि महाप्रज्ञाकृत परमार्थ ज्ञान-दर्शन । अनुवादकः भिक्षु विशुद्धानन्द 'प्राणपुत्र')

मङ्गल अमङ्गलका सम्बन्धमा भगवान् बुद्धको दृष्टिकोण

सुमति वज्राचार्य

जन्मदेखि सुखशान्ति र समृद्धिको कामना गर्ने एक मात्र प्राणी हो मनुष्य । मनुष्यको उमेर जति जति परिपक्व र चिन्तनशील हुँदै आउँछ त्यति नै मङ्गल होस् अमङ्गल नहोस् भनी उनले कामना गर्न थाल्ने हुन्छ । बुद्ध भगवान्को धर्ममा मङ्गल भन्नाले आयु आरोग्य, यश, विद्या, सुख, जन, धन र सन्तान यी सात कुरालाई मानिन्छ । अतः मङ्गल भनेको आयु आरोग्य आदि सप्त कुराको अभिवृद्धि हो भने यी सात^१ कुराको अनभिवृद्धि (परिहानी) मनुष्यको अमङ्गल हो भन्ने बुद्धमार्गीहरूको विचार हो, भगवान् बुद्धको उपदेश हो ।

तर परापूर्व कालदेखि नै मङ्गल के हो भन्ने बारे मनुष्यहरूबीच धेरै चर्चा परिचर्चा नभएका होइनन् । कोही विद्वानहरूले मङ्गल भनेको के हो भन्ने जिज्ञासुहरूलाई दृष्टमङ्गलिकका कुरा बताए । बिहान सबै बाँसको लड्डी देख्नु, गर्भिणी महिला देख्नु, अलंकृत पूर्ण कलश वा घडा देख्नु र आलो रोहित माछा देख्नु आदि दृष्टमङ्गलिक मङ्गल हो भन्ने उनीहरूको विचार हो । त्यही विचारधारा अनुरूप हिजोआज पनि शुभमङ्गल गर्नुपर्ने दिन विवाह, दुलही, भित्र्याउने दिनमा अलंकृत पूर्ण कलश वा घडा मूलद्वारमा राखिन्छ भने विवाह मण्डप, बुढा बुढीको भीमरथारोहणका अवसरमा हरियो बाँसको हाँगा चारै दिशामा वा चारै कुनामा ठड्याउने प्रचलन पनि छ । अनि शुभ-जन्मोत्सव आदि मङ्गलका दिन सिङ्गे माछा सगुन दिने प्रचलन पनि अद्यापि समाजमा चलिनै आइरहेको छ ।

अरू के कुरा सम्पूर्ण वस्तु निःस्वभाव, शून्य जानी कुनै वस्तुमा पनि आसक्ति (तृष्णा) नगर भनी सिकाउने एकथरि बौद्ध सिद्धान्त प्रज्ञापारमिता जस्तो पवित्र बौद्ध सूत्र ग्रन्थ पनि हिजो आज मनोरथ पूर्णहोस् धनधान्य एवं पदोन्नति होस् भन्ने आसिक्तपूर्ण मनसायले पाठ गर्ने गराउने गलत प्रणालीमा सम्बद्ध बौद्धहरू फंस्टै आएको पाइन्छ ।

एक थरि विचारकहरू भने श्रुतमङ्गलिक अर्थात् बिहान सबै सुनको आवाज, मधुर ध्वनिलाई मङ्गल मान्दथे । तसर्थ उनीहरू जय होस्, कल्याण होस् भनेको शब्द सुन्नु, असल शब्द अर्थात् मनै आनन्द हुने कुरा सुन्नु, शंख एवं घण्टाको आवाज सुन्नु आदिलाई मङ्गल मानी पुरातन टूला-टूला राजप्रासादहरूमा राजाको मङ्गल होस् भनी पुरोहित र भाटहरूद्वारा सुमधुर स्वरले राजाका गुणगान, स्वस्तिवाचन, मङ्गलाश्वरण आदि गराउने प्रचलन चलेको देखिन्छ भने देवस्थलहरूमा शंख र घण्टाको ध्वनिले गुंजायमान गरी जयमङ्गल गर्ने प्रचलन चलेको बुझिन्छ ।

एवं प्रकारले अर्कोथरि भने समाजमा मूर्तमङ्गलिक अर्थात् छोएको कुरालाई मङ्गल मान्ने विचारकहरू पनि थिए । यिनीहरूले बिहान सबै कमल आदि सुगन्धित फूल छुनु, सुँघ्नु, असल दतिवन गर्नु, पृथ्वी छुनु, गोबर छुनु र लिप्नुलाई मङ्गल हो भनी आफ्नो विचार प्रस्तुत गरे । यही मूर्तमङ्गलिक विचारधाराअनुरूप बिहान सबै मूल ढोकामा गोबरले लिप्ने, दतिवन गर्ने सुगन्धित फूल धूपहरू बाल्ने भगवान्को स्मरण गर्ने परम्परा चलिआएको स्पष्ट छ ।

यसरी मङ्गल अमङ्गलका बारे विभिन्न विचारहरू राखिए पनि कसैले माने कसैले मानेनन् । वस्तुतः ज्योतिष शास्त्रहरूले पनि ग्रह, नक्षत्र राशीका प्रभावले मनुष्यलाई मङ्गल-अमङ्गलका स्थिति आइपर्छ भनी आफ्नो विचार प्रस्तुत गरेको पाइन्छ । विचारा निरीह मनुष्य कसको कुरा मान्ने कसको नमान्ने अल्मलिए । ग्रहनक्षत्र राशीको अदृश्य शक्तिले नै मङ्गल-अमङ्गल हुन्छ भन्नेहरू धेरै देखिन थाले । मनुष्यहरू मेहनत नगरिकन आयुआरोग्य, विद्या, यशप्राप्त

^१ महायानी बौद्धहरूमा हरेक शुभदिन अर्थात् जन्म, व्रतवन्ध विवाह आदि अवसरमा मङ्गलाश्वरण पढी मङ्गल एवं कल्याण कामना गर्ने प्रचलन छ । जुन यस प्रकार छ- "आदौ कल्याणं, मध्ये कल्याणं पर्ववसाने च कल्याणं स्वर्थं सुव्यजनं केवलं परिपूर्णं परिशुद्धं पर्यपदातं ब्रह्मचर्यं संप्रकासयतिस्मः । आयुर्वृद्धिं यशोवृद्धिं वृद्धिं विद्या सुखश्चैव जनधन सन्तान सन्तु ते सपुवृधयः ।

गर्ने ध्याउन्नमा रहन थाले । गणेश भगवान्को पूजा आराधना गरी लड्डु चढाएमा मङ्गल हुन्छ भनेको सुनेर गणेश भगवान्को आराधनामा लागे भने कोही ग्रह-नक्षत्रको प्रभावले साढे साति अढैया, योगिनी आदि दशा लागी अमङ्गल भएको हो भन्ने सल्लाह पाई त्यहीअनुरूप संकटा, महाँकाल, कुलदेवी एवं वरपीपलको पूजा आराधनामा व्यस्त रहे ।

यसरी मनुष्य विनामेहनत सर्वसिद्धि हासिल गर्ने धूनमा गणेशका आराधना गरी सर्वमङ्गल प्राप्त गर्न चाहन्छ भने कोही घुसखोरी, हत्या, आतंक, चोरी चकोरीजस्ता महापाप गरी त्यसबाट मुक्त हुन महाँकाल, संकटा, मृत्युजय महादेवजस्ता प्रभूको शरणमा पूगी दश रूपियाँ जाने फलामे पात्र खड्ग कालो कपडा, पूजासार्जामान चढाउन, बत्ती बाल्न देवस्थलमा घण्टौं लाममा बस्ने गरेको पनि पाइन्छ ।

चाहे हिन्दू होस्, बौद्ध होस् या क्रिश्चियन, मुशिलम वा शिख एवं जैन नै किन नहोस् भगवान्को पूजा आराधना गन्यो भने आफूले गरेका पाप एवं अपराध नाश हुन्छ भन्ने सोचले मनुष्य हृदयमा गहिरो जरा गाडेको पाइन्छ ।

अरु के कुरा सम्पूर्ण वस्तु निःस्वभाव, शून्य जानी कुनै वस्तुमा पनि आसक्ति (तृष्णा) नगर भनी सिकाउने एकथरि बौद्ध सिद्धान्त प्रज्ञापारमिता जस्तो पवित्र बौद्ध सूत्र ग्रन्थ पनि हिजो आज मनोरथ पूर्णहोस् धनधान्य एवं पदोन्नति होस् भन्ने आसिक्तपूर्ण मनसायले पाठ गर्ने गराउने गलत प्रणालीमा सम्बद्ध बौद्धहरू फस्दै आएको पाइन्छ । जगत सत्त्व उद्धार गर्ने बोधिज्ञान लाभ होस् भनी भावना गर्नुपर्ने प्रज्ञापारमिता आज अरुलाई हराई बिगारी पछाडि पारी केवल आफ्नो उन्नति प्रगति र स्वार्थसिद्धिका लागि मात्र पाठ गराउने दृष्टवृत्ति बढ्दै गइरहेको पाइनु साँच्चै भन्नु भने प्रज्ञापारमिता पाठमा संलग्न गुरु एवं विज्ञहरूको कमजोरी मान्नु पर्छ ।

वस्तुतः बुद्धकालीन समाजमा के गर्दा मङ्गल होला ? के गर्दा अमङ्गल हट्ला भनी विवश र निरीह अनजान व्यक्तिहरू कति चिन्तित थिए भन्ने कुरा एक दिन बुद्ध भगवान् अनाथपिण्डकको जेतवनाराममा बसिरहनुभएको बेला एउटा देवता (पुण्यात्मा पुरुष) आई भगवान्लाई यसरी निम्न कुरा सोध्नुबाट स्पष्ट हुन्छ -

बहू देवा मनुस्सा च मङ्गलानि अचिन्तयुं ।

आकङ्ख मानासोत्थानं, ब्रूहि मङ्गलमुत्तमं ॥

भावार्थ- हे भगवान् ! आ-आफ्नो मङ्गलको कामना गर्दै धेरै मनुष्य एवं देवताहरूले मङ्गल भनेको के गर्दा प्राप्त होला भनी खोजिनिति गरे तर कसैले मङ्गल के हो ? बुझ्न सकेन कृपया सबैको स्वस्ति मङ्गल हुने महत्त्वपूर्ण मङ्गलका कुराहरू बताउनुहोस् ।

अनि बुद्ध भगवान्ले सबैको मङ्गल हुने निम्न कुराहरू यसरी व्यक्त गर्नुभयो-

१. **असेवना च बालानं पण्डितानञ्च सेवना ।**

पूजा च पूजनेय्यानं, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

अज्ञानी (धूर्त फटाहा, मूर्ख ठगहरूको) सँगत नगर्नु, पण्डित ज्ञानी (सत्य कुरा गर्ने, मनुष्यको उद्धार गर्ने परोपकारी) व्यक्तिको मात्र सँगत गर्नु, पूजनीय गुण भएकाहरूको पूजा सम्मान गर्नु यही सबभन्दा ठूलो मङ्गल हुने उपाय हो ।

२. **पतिरूप देसवासो च, पुब्बे च कत पुञ्जता ।**

अत्तसम्मापणिधि च, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

आफ्नो अनुकूल देश (ठाउँ) मा मात्र बास बस्नु, अनुकूल नभएको ठाउँमा नबस्नु, अघि पुण्य गरेको हुनु अर्थात् पाप गरिसकेपछि मात्र पुण्य गर्ने प्रवृत्ति छोड्नु, आफूलाई, खराब काममा हात हाल्नुबाट जोगाउनु, राम्रो परोपकारी काममा मात्र लगाउनु यही सबभन्दा ठूलो मङ्गल हुने उपाय हो ।

३. **बाहुसच्चञ्च सिप्यञ्च, विनयो च सुसिक्खितो**

सुभासिता च या वाचा, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

अनेक कुराहरू जान्नु सुन्नु, विविध शीपहरूमा दक्ष हुनु, विनम्र हुनु (जानेको छु, सिकेको छु, धनी छु भनी घमण्ड नगर्नु) सुशिक्षित र सुभाषित वचन अर्थात् कसैलाई पनि चित्त दुख्ने कडा बचन नबोल्नु यही सबभन्दा ठूलो मङ्गल हुने उपाय हो ।

४. **मातापितु उपट्ठानं, पुत्तदारस्स सङ्गहो ।**

अनाकुला च कम्मन्ता, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

वृद्ध आमाबाबुको सेवा टहल गर्नु, स्वास्नीले लोग्नेको, लोग्नेले स्वास्नीको भरणपोषण गर्नु तथा बाल बच्चाहरूको

पनि भरणपोषण गर्नु, आकुल ब्याकुल र धेरै चिन्ता हुने काम अर्थात् ठूलठूलो गरी गर्ने व्यापार वा अरुलाई ठगी छलेर आफू धनी हुने र आफ्नो मात्र स्वार्थ पूर्ति गर्ने काम नगर्नु यही सबभन्दा शान्ति, स्वस्ति र मङ्गल हुने मार्ग हो ।

५. **दानं च धम्मचरिया च ज्ञातकानञ्च सङ्गहो ।**

अनवज्जानि कम्मनि, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

आफ्नो गच्छे अनुसार दान दिने बानी गर्नु, धर्मानुकूल आचरण गर्नु, ज्ञाति दाजुभाई बन्धुहरूको सँग्रह गर्नु अर्थात् भाई बन्धु चिढिने, कलह हुने काम नगर्नु । सँग्रह यानी दाजु भाइलाई आर्थिक मदत गरेर हुन्छ कि परेको बेला उपकार, सहायता गरेर हुन्छ कि प्रियवचन नम्र बोली बोलेर हुन्छ कि म ठूलो, त सानो भन्ने भेदभाव त्यागी समान व्यवहार गरेर हुन्छ कि दाजुभाई बन्धुसँग सधैँ मिलेर बस्नु सबैलाई आफ्नो पक्षमा ल्याउनुलाई बुद्धधर्ममा सँग्रह भनिन्छ । दाजुभाईसँग मिलेर बसेमा समाजले आफ्नो परिवारको इज्जत गर्ने हुन्छ । दोषरहित, लाँछनारहित तथा समाजमा अनिन्दित काम गरी जीवन निर्वाह गर्नु नै सबभन्दा मङ्गल हुने मार्ग हो ।

६. **आरति विरति पापा, मज्जपाता च संयमो ।**

अप्पमादो च धम्मेषु, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

पापकर्मदेखि टाढै बस्नु, मद्यपान नगर्नु, धर्मकार्य (अरुलाई उपकार गर्ने काम) मा कहिल्यै अल्छी नहुनु यही सबभन्दा उत्तम मङ्गल हुने कार्य हो ।

७. **गारवो च निवातो च, सन्तुट्ठि च कतञ्जुता ।**

कालेन धम्मसवणां, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

गौरव गर्न योग्य व्यक्तिलाई गौरव, आदर, मानसम्मान गर्नु, सँग्रह-दान, प्रियवचन, अर्थचर्या, समानार्थतालाई भनिन्छ । सँधैँ विनम्र हुनु, सन्तुष्ट रहनु, कृतज्ञ (गुणको कदर गर्ने) हुनु र बेलाबखतमा धर्मसम्बन्धी कुरा सुन्नु यही मङ्गल हुने उत्तम मार्ग हो ।

८. **खन्ती च सोवचस्सता, समणानञ्च दस्सं ।**

कालेन धम्मसाकच्छा, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

क्षमाशील हुनु, आज्ञाकारी हुनु, श्रमणहरूको दर्शन गर्नु, बेलाबखतमा धर्मसम्बन्धी छलफल गर्नु यही उत्तम मङ्गल हुने मार्ग हो ।

९. **तपो च ब्रह्मचरियञ्च, अरियसच्चानं दस्सं ।**

निब्बान सच्छिकिरिया च, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

तपस्या गर्नु ब्रह्मचारी हुनु, चतुरार्यसत्यलाई अवबोध गर्नु अर्थात् बुझ्नु र निर्वाण साक्षात्कार गर्नु यही उत्तम मङ्गल हो ।

१०. **फुट्ठस्स लोक धम्मोहि, चित्तं यस्स नकम्पति ।**

असोकं विरजं खेमं, एतं मङ्गलमुत्तमं ॥

अष्ट लोकधर्म अर्थात् लाभ-अलाभ, यश-अयश, निन्दा-प्रशंसा, सुख-दुःखले चित्त प्रभावित नहुने हुनु, मन नडगमगाउने हुनु, शोकरहित हुनु, चित्त निर्मल हुनु, कसैसँग पनि द्वेष नहुनु, सधैँ निर्भय रहनु अर्थात् निर्भय त्यो व्यक्ति हुन्छ जसले कुनै अनैतिक काम गरेको हुँदैन यही सबभन्दा उत्तम मङ्गल हुने मार्ग हो ।

११. **एतादिसानि कत्वान, सब्बत्थ मपराजिता ।**

सब्बत्थ सोत्थिं गच्छन्ति, तं तेसं मङ्गलमुत्तमंति ॥

यी उपर्युक्त भगवान्को उपदेश अनुसार जीवन यापन गर्ने व्यक्ति सर्वत्र अपराजित हुने हुन्छ । जहाँ गए पनि मङ्गलै मङ्गल हुने हुन्छ । यही उनको जीवनको सबभन्दा ठूलो उत्तम मङ्गल हो ।

उपर्युक्त स्वयं बुद्ध भगवानले दिनुभएको उपदेशानुसार मङ्गल-अमङ्गलको पछाडि ग्रह, नक्षत्र, राशि आदि र देवदेवीभन्दा मनुष्यको आफ्नै सदाचार र शीललाई नै प्रमुख कारकतत्त्वका रूपमा अवगत हुन आउँछ । कुनै एक श्लोकमा पनि भगवानले मङ्गल प्राप्त गर्न देवदेवी एवं ग्रह-नक्षत्रादि पूजा आराधना एवं दृष्टमङ्गलिक, श्रुतमङ्गलिक र मूर्तमङ्गलिकका विचार अनुसार चलनुपर्छ भनी सल्लाह व्यक्त गरेको पाईदैन । बरु मङ्गल चाहनेले सर्वप्रथम सद्धर्म अनुसार आचरण गर, वृद्ध आमा बाबुको सेवा सुश्रुषा गर, छोराछोरीको भरणपोषण गर, दाजुभाई बन्धुहरूसँग मेलमिलाप दीगो हुने काम गर भाई बन्धुमा फूट कलह हुने काम नगर भन्ने उपदेश दिई सर्वप्रथम आफ्नो परिवारलाई स्वस्थ समृद्ध बनाउने तरिका सिकाएको छ । त्यस्तै, आफ्नो आयुआरोग्यलाई अभिवृद्धि बढी पीर, चिन्ता लिनुपर्ने बन्द व्यापारमा हात हाल्न नहुने भन्ने शिक्षा दिई निरोगी स्वस्थ र तनावमुक्त जीवन निर्वाह गर्ने सल्लाह पनि दिएको छ । ब्लड प्रेसर, डायबेटिज, अल्सर, ऐसिडिटी, ग्यास्ट्रिक एवं

मानसिक रोग आदिका प्रमुख कारण Tension अत्यधिक चिन्ता, आकुल व्याकुल र चिन्तित हुनुपर्ने कामलाई नै आधुनिक उपचारले पनि मानेको पाइन्छ । हिजो आजका मनुष्यहरू असन्तुलित भोजनभन्दा खराब रहन सहन एवं अमर्यादित आचरणले गर्दा नै बढी मात्रामा रोगबाट पीडित छन् भन्ने विज्ञहरूको विचार छ ।

यति मात्र होइन, समाजले निन्दित, घृणित ठहर्‍याइएका काम नगर भन्ने सल्लाह दिई भगवान्‌ले मनुष्यलाई यशकीर्ति बढ्ने क्रियाकलापमा अघि बढ्न प्रेरणा दिएको छ । जतिसुकै आर्थिक लाभ हुने भएपनि समाजले निन्दित काममा नलागे भन्ने सुभावद्वारा व्यक्तिलाई नैतिकवान् भई ऐन कानूनसम्मत मार्गमा हिँड्न पनि सिकाएको छ । वस्तुतः आफूसँग भएको धनसम्पत्ति इज्जत र परिवारमा असन्तुष्ट व्यक्तिले नै इज्जतको परवाह नगरिकन निन्दित काममा लाग्ने हुन्छ ।

समाजमा गौरव गर्नुपर्ने माथि सम्मान गर्नु विनम्र

हुनु, कृतज्ञ हुनु, आफूसँग जे छ त्यसमा सन्तुष्ट हुनुजस्ता शीलआचरण गर्ने मानिसको तन, वदन शान्त र शीतल रहन्छ यो एउटा नैसर्गिक तथ्य हो । यस विपरीत आचरण गरी हिँड्यो भने व्यक्तिको मन, शान्त र स्थिर हुन सक्दैन । अशान्ति असन्तुष्टी र ईर्ष्यायुक्त व्यक्तिको मङ्गल (आयु आरोग्य, यशकीर्ति, विद्या, सुख, जन, धन सन्तानको) अभिवृद्धि सम्भव छैन ।

अतः भगवान् बुद्धको उपदेशलाई विचारपूर्वक मनन गरी अनुसरण गर्ने गृहस्थ एवं श्रावकहरूले कहिल्यै असफलता र पराजयलाई सामना गर्नुपर्ने छैन । जो व्यक्तिको मन अष्टलोक धर्मका कुराले प्रभावित हुँदैन, जसको चित्तले अर्काको लाभ, यश, प्रशंसा, सुखमा द्वेष गर्दैन र आफ्नो अलाभ, निन्दा, दुःखैमा पनि शोक हुँदैन उनको मन निर्मल हुन्छ भनी लोकधर्मबाट टाढा हुने उपदेश दिई चारदिनको मनुष्य जीवनलाई मङ्गलमय बनाउने बाटो औल्याउनुभएको छ ।

सम्झनुहोस्

सुरक्षित बचत, उच्च प्रतिफल एवं सरल कर्जाको लागि राजधानी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

संस्थाद्वारा निर्धारित ब्याजदर

निक्षेपतर्फ

बचत खाता	ब्याजदर
१. बचत खाता	१०%
२. मुद्दती खाता	त्रैमासिक एकमुष्ट
६ महिना	११.५०% १२%
१ वर्ष	१३% १३.५%
२ वर्ष	१३.५०% १४%
३ वर्ष	१४% १५%
३ वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि आपसी समझदारीमा ब्याजदर तय गरिनेछ ।	
२ वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि रु. २ लाखभन्दा बढी रकम राखेमा मासिक रूपमा १४% का दरले ब्याज प्रदान गरिनेछ ।	

३. दोब्बर भुक्तानी योजना

यस योजनाअन्तर्गत ५ वर्ष मुद्दतीमा साँवाको एकमुष्ट दोब्बर भुक्तानी गरिनेछ । यसमा लाग्ने ब्याज दर संस्थाले ब्याहोरिदिने छ ।

४. ज्येष्ठ नागरिक पेन्सन योजना

यस योजनामा सरिक हुनेलाई प्रत्येक महिना तोकिएको निर्धारित रकम प्रदान गरिनेछ, साथै दशैँ खर्चको रूपमा डेढ महिना बराबरको थप रकम समेत प्रदान गरिनेछ र यसमा लाग्ने ब्याज दर संस्थाले ब्याहोरिदिने छ ।

ऋणतर्फ

विभिन्न कर्जा	ब्याजदर
१. विभिन्न कर्जा	१९-२०%
२. व्यवस्थापन शुल्क	३%
(भुक्तानी म्यादभित्र चुक्ता गरेमा १% फिर्ता हुने)	
३. मुद्दती रसिद धितोमा प्रदान गरेको ब्याजदरमा २% थप	

राजधानी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

बागबजार, काठमाडौँ ३१, फोन : ०१-४२१९२५२

बुद्धले के सिकाउनुभयो व आजको विश्व

✍ लेखन : वल्पोल राहुल, श्रीलंका

✍ नेपाली अनुवाद : देवकाजी शाक्य

यस्ता विश्वास गर्ने मानिसहरू छन् जसले बुद्धधर्म अत्यन्त उच्च र सूक्ष्म व्यवस्था हुन्, जुन कार्य व्यस्ततामा रहेका सामान्य संसारका मानिसहरूले अभ्यास गर्न सक्तैनन् र साँच्चैको बौद्ध बन्न इच्छुकहरू यो संसारबाट अलग्ग भएर बौद्ध गुम्बा, विहार वा एकान्त ठाउँमा जानु पर्ने हुन्छ ।

बुद्धका उपदेशहरूबारे बोध नभएकै कारणले यस्तो दुःखलाग्दो गलत धारणा आएको हो । बुद्धधर्मको विषयमा राम्रो बोध नभएका वा केही अंश र एकतर्फी ज्ञान भएका मानिसहरूले लेखेका पुस्तकहरू पढेका वा उनीहरूले भनेका कुरा सुनेकै भरमा वा यसको परिणामस्वरूप मानिसहरू हतारमा यस्ता गलत निष्कर्षमा पुगेका हुन् । बुद्धको शिक्षा बौद्ध गुम्बा वा विहारमा जीवन बिताइरहेकाहरूका लागि मात्र होइन, आफ्नै परिवारको साथमा गृहस्थ जीवनयापन गर्ने सामान्य महिला पुरुषहरूका लागि पनि हुन् । कुनै प्रकारको भेदभावबिना सबै प्रकारका मानिसहरूका लागि आर्यअष्टाङ्गिक मार्गहरूका रूपमा बौद्ध जीवन पद्धति आएका हुन् ।

संसारका बहुसंख्यक मानिसहरू भिक्षु बन्न सक्तैनन् । जङ्गल वा गुफामा जीवनयापन गर्न सक्तैनन् । बुद्धधर्म जतिसुकै असल र पवित्र बन्न सके पनि यदि त्यो आजको विश्वको दैनिक जीवनमा लागू हुन सक्तैनन् भने मानव जातिको लागि यो उपयोगी बन्न सक्तैनन् । तर यदि तिमीले बुद्धधर्मको भावनालाई शुद्ध रूपले बुझ्छौ भने (अक्षरमा मात्र होइन) सामान्य जन-जीवनमा पनि यसको राम्रो अभ्यास गरेर जीवनयापन गर्न सक्छौ, बुद्धधर्मलाई अपनाउन सक्छौ ।

मानिसहरूका समाजबाट अलग्ग सुदूर टाढा ठाउँमा रहेर कसैले बुद्धधर्मलाई स्वीकार गर्न बढी सजिलो र सुविधाजनक मान्न सक्लान् । अर्को थरीका मानिसलाई भने यस्तो खालको जीवन यापन दुईटै शारीरिक र मानसिक तरिकाले पूर्णरूपले दिक्क लाग्दो, न्याश्रो र निराशाजनक लाग्न सक्छ जसले गर्दा तिनीहरूका आध्यात्मिक विकासमा यसले मद्दत पुऱ्याउन सक्तैन ।

साँच्चैको नैष्क्रमण्यता (गृहस्थ जीवनको त्याग) को अर्थ भौतिक रूपमा संसारबाट भाग्ने होइन । बुद्धका प्रमुख शिष्य सारीपुत्रको भनाईमा कोही मानिस जङ्गलमा ऋषिमुनिको जीवनको अभ्यासमा कठोरसँग लागेको हुन सक्छ तर उसको चित्त अशुद्ध र खराब चिन्तनहरूले भरेको हुनसक्छ । अर्को व्यक्ति शहरमा वा गाउँमा ऋषिमुनिको जीवन अभ्यास गरिरहेको नहुन सक्छ तर उसको चित्त चोखो साथै अशुद्धताबाट मुक्त हुनसक्छ । सारीपुत्रले भने, “शहरमा बसेर पनि पवित्र जीवनयापन गर्छ भने त्यो व्यक्ति जङ्गलमा बसेका ऋषिमुनिभन्दा महान र उच्च हुन सक्छ ।”

बुद्ध उपदेश अनुसरण गर्न गृहस्थ जीवन त्याग गर्नु पर्छ भन्ने सामान्य विश्वास गलत चिन्तन हो । साँच्चै भन्ने हो भने बुद्धधर्म अभ्यासको यो अचेतनशील चाल नपाई नजानी गरेको तरिकाको विरुद्ध हो । बौद्ध साहित्यमा सामान्य पारिवारिक जीवनयापन गरेर पनि पुरुष र महिलाहरूले बुद्धले सिकाउनु भएका उपदेशहरूलाई सफलतापूर्वक अभ्यास गरेर निर्वाण प्राप्त गरेका उदाहरणहरू धेरै नै उल्लेख गरेका पाइन्छन् । परिब्राजक बच्छगोत (अनन्तको परिच्छेदमा माथि उल्लेख गरिसकेको) ले बुद्धलाई के सामान्य गृहस्थ जीवन बिताइरहेको उपासक वा उपासिकाले सफलतापूर्वक बुद्ध शिक्षा हासिल गरेर उच्च आध्यात्मिक तह वा आस्था हासिल गरेका छन् भनेर सिधा प्रश्न सोधेको थियो । बुद्धले स्पष्ट रूपमा उत्तर दिनुभएको थियो, एक दुईजना, एक सय, दुई सय वा पाँच सय मात्र होइन धेरै उपासकहरूले पारिवारिक जीवनयापन गरेर पनि बुद्धधर्मको शिक्षालाई सफलतापूर्वक ग्रहण गरेर उच्च आध्यात्मिक अवस्था हासिल गरेका छन् ।

हल्ला र विभिन्न विघ्न बाधाहरूबाट टाढा शान्त ठाउँमा अलग्ग एक्लो जीवन कोही मानिसहरूलाई स्वीकार योग्य होला । आफ्ना साथीभाइ र आफन्तहरूबीच बसेर तिनीहरूलाई सेवा र मद्दत गर्दै जीवनयापन गर्नु र बुद्धधर्म अभ्यास गर्नु निश्चित रूपमा बढी प्रशंसनीय र साहसिलो हुनेछ । शायद केही समयको लागि आफ्नो चित्त र चरित्रलाई बढी उन्नत र विकास गर्नको लागि नैतिक, आध्यात्मिक र बौद्धिक समुन्नतिको लागि पूर्व तयारी र पछि आएर अरुका मद्दत गर्न एक्लो र एकान्त जीवन

उपयोगी हुनसक्छ । एकान्त जीवनमा रहेर तर आफ्नो सुख र मुक्तिको लागि मात्र र अरु मनुष्य जातिको कुनै सरोकार वा वास्ता नराख्ने हो भने यो पक्का पनि प्रेम, करुणा र अरुलाई सेवा प्रदान गर्ने मुख्य आधार भएको बुद्धधर्मको शिक्षा अनुसार भएन ।

कसैले सोध्न सक्छ साधारण मानिसको रूपमा रहेर यदि कसैले बुद्धधर्मको अनुसरण गर्न सक्छ भने बुद्धले स्थापना गर्नुभएको भिक्षु संघ किन त ? भिक्षु संघले यस्ता मानिसहरूलाई मौका प्रदान गर्दछ जसले आफ्ना जीवन आफ्नो आध्यात्मिक र बौद्धिक विकासको लागि मात्र होइन अरुहरूको सेवाको लागि पनि समर्पण गर्ने इच्छा राख्दछन् । बुद्धको धर्मोपदेश अनुसार परिवारसहित साधारण मानिसबाट अरुहरूका सेवामा आफ्ना सम्पूर्ण जीवन समर्पण गर्ने कुराको आशा राख्न सकिन्छ जबकि पारिवारिक दायित्व नभएकाहरू अथवा सांसारिक बन्धनबाट स्वतन्त्र भएकाहरू भने आफ्नो सम्पूर्ण जीवन बहुजन हिताय र बहुजन सुखायको लागि बिताउन सक्ने अवस्थामा हुन्छन् । यसरी इतिहासको सन्दर्भमा कुरा गर्दा बौद्ध गुम्बाहरू आध्यात्मिक केन्द्रको रूपमा मात्र होइन शिक्षा र संस्कृतिका केन्द्र बिन्दु पनि बनेका थिए ।

सिगाल-सुत (संख्या २१ दीघनिकाय) मा एकजना

उपासकले आफ्नो परिवार र सामाजिक सम्बन्धलाई महान आदर गौरवका साथ कसरी हेर्नु पर्दछ भन्ने कुरा देखाएको छ ।

एकजना सिगाल भन्ने युवकले स्वर्गका ६ वटा दिशाहरू पूर्व, दक्षिण, पश्चिम, उत्तर, तल र माथि टुप्पोलाई पूजा गर्ने गर्दथ्यो । उसले आफ्ना मृत्यु सैय्यामा रहेका आफ्ना पिताको अन्तिम सल्लाह र आज्ञा पालन गरी यस्तो गर्ने गरेको थियो । बुद्धले त्यो नव युवकलाई यस्तो भन्नुभयो कि उहाँले सिकाउनुभएका ६ वटा दिशाका अनुशासन (अरियस्स विनय) फरक छन् । उहाँले सिकाउनुभएका ६ वटा दिशाहरू अनुसार पूर्वमा माता पिता, दक्षिणमा गुरु, पश्चिममा पत्नी र छोराछोरीहरू र उत्तरमा साथी, नातेदारहरू र छिमेकीहरू, तल नोकरहरू, काम गर्ने र कर्मचारीहरू त्यसै गरी सबभन्दा माथि टुप्पोमा धार्मिक मानिसहरू हुन् ।

बुद्धले भन्नुभयो, "यी ६ वटा दिशाहरू सबैले पूजा गर्नु पर्छ" यहाँ पूजा गर्ने शब्द (नमस्सेय्य) को ठूलो महत्त्व छ किनभने पवित्र कुरालाई पूजा गरिन्छ, इज्जत गर्ने योग्यलाई इज्जत र आदर गरिन्छ । माथि उल्लेख गरिएका यी ६ परिवार र सामाजिक समूहहरूलाई बुद्धधर्ममा पवित्र, आदर गर्न र पूजा गर्न योग्य मानिन्छन् । तर कसरी तिनीहरूलाई पूजा गरिन्छन् ? बुद्धले भन्नुहुन्छ, उनीहरूप्रति

धुमिद्विगत अविच्यको लागि आरज्य देखि नै बचत गर्ने बानी बसालौ

बचतमा
१० देखि १६ प्रतिशत
सम्मको ब्याज प्रतिफल पाइने ।
१० प्रतिशत घट्दो तथा १८ प्रतिशत नघट्दो
ब्याजदरमा सजिलै ऋण उपलब्ध गराउने ।

वर्ता नं.: १२२१/०६४/६५

DSCCL
धर्मस्थली बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

Dharmasthali Saving & Credit Co-operative Ltd.
Dharmasthali, Kathmandu,
Ph: 01-6221461
e-mail: dsccl@yahoo.com
web: dsccl.blogspot.com

बचत खाताहरू

- विशेष बचत खाता
- कर्मिक बचत खाता
- मुदति बचत खाता
- बुढुके बचत खाता
- स्वास्थ्य बचत खाता

कर्जा तथा सापटी

- घट्दो तथा नघट्दो ब्याजदरमा
- शैक्षिक कर्जा
- कृषि कर्जा
- न्यायार व्यवसाय कर्जा
- घरायसी कर्जा
- हावर पर्सन कर्जा

विश्वको कुनै पनि कुनाबाट सजिलै रकम प्राप्त गर्न र पठाउनको लागि वेष्टर्न युनियन मनि ट्रान्सफरको सुबिधा सहित

गर्नु पर्ने कर्तव्य पूरा गरेर पूजा गरिन्छ ।

यी कर्तव्यहरूबारे सिगाललाई दिनुभएको उपदेशमा ब्याख्या गरिएका छन् ।

प्रथम : आफ्नो छोराछोरीका लागि आमा बुबा पवित्र हुन्छन् । बुद्धले भन्नुहुन्छ : आमाबुबाहरूलाई ब्रह्मा भनिन्छ (ब्रह्माति मातापितरो) । भारतीय चिन्तनमा ब्रह्मा शब्दले सबभन्दा उच्च र सबभन्दा पवित्र धारणा जनाउँछ र यस शब्दलाई बुद्धले सबै मातापितालाई जनाउनुभएको छ । आधुनिक कालमा राम्रा बौद्ध परिवारमा छोराछोरीहरूले बिहान बेलुका सधैं शब्दको अर्थअनुसार आफ्ना आमाबुबालाई पूजा गर्दछन् । कुशल अनुशासन अनुसार उनीहरूले आफ्ना आमाबाबुप्रति केही निश्चित उत्तरदायित्वहरू पूरा गर्नुपर्दछ । माता पिताको बुढेसकालमा छोराछोरीहरूले हेरविचार र स्याहार सुसार गर्नु पर्दछ । उनीहरूका पक्षमा वा हितका लागि जे जे गर्नु पर्ने हो त्यो सबै गर्नुपर्छ । परिवारको इज्जत, मान र सम्मानलाई कायम राख्नु पर्दछ र पारिवारिक परम्परालाई निरन्तरता दिनु पर्दछ । आमाबुबाले कमाएको धनको रक्षा गर्नुपर्छ र उनीहरूका देहावसानमा अन्तिम मृत्युसंस्कार पनि गर्नुपर्छ । आमाबुबाको पनि आफ्नो छोराछोरीप्रति आफ्नो पक्षबाट पूरा गर्नुपर्ने दायित्वहरू छन्: अकुशल बाटोबाट आफ्ना छोराछोरीहरूलाई टाढा राख्नु पर्दछ, उनीहरूलाई राम्रा, असल र फाइदाजनक काममा लगाउनुपर्दछ । उनीहरूलाई असल शिक्षा प्रदान गर्नुपर्छ र संस्कारका असल परिवारका सदस्यहरूसँग विहेवारी गराइदिनु पर्छ र उपयुक्त समयमा तिनीहरूमा सम्पत्ति हस्तान्तरण गर्नुपर्छ ।

दोश्रो : गुरु र शिष्यबीचको सम्बन्ध विषयमा शिष्य गुरुलाई आदर सत्कार गरी आज्ञाकारी बन्नु पर्दछ र गुरुका आवश्यकताहरूबारे हेरविचार गर्नुपर्छ साथै मन दिएर अध्ययन गर्नु पनि जरुरी छ । शिक्षकले पनि आफ्नो तर्फबाट गर्नुपर्ने काम शिष्यलाई उचित तरिकाले तालिम दिई व्यक्तित्वको निर्माण गरिदिनु पर्छ र उसलाई राम्रोसँग सिकाउनुपर्छ, सहपाठीहरूसँग उसको परिचय गराइ दिनुपर्छ । शिक्षा पूरा भएपछि रोजगारी र त्यसको सुरक्षाको लागि प्रयास गरिदिनु पर्छ ।

तेश्रो : लोग्ने स्वास्नीको सम्बन्ध विषयमा : लोग्ने र स्वास्नी बीचको प्रेम ऋण्डै धार्मिक अथवा पवित्र जीवन भनिन्छ । यसलाई सदार-ब्रह्मचरिय, पवित्र पारिवारिक

जीवन भनिन्छ, यहाँ पनि ब्रह्मा शब्दको महत्त्वलाई ध्यान दिनुपर्छ । यस सम्बन्धलाई उच्चतम आदर सत्कार दिइन्छ । लोग्ने स्वास्नीहरू एक आपसमा इमान्दार र बफादार, एकले अर्कोलाई आदर सम्मान गर्ने, प्रेम र समर्पण भावमा रहनु पर्छ एक अर्काप्रति निश्चित केही कर्तव्यहरू छन् । लोग्नेले आफ्नो स्वास्नीप्रति इज्जत देखाउनु पर्दछ र तिनीप्रति गरिने आदर सत्कारमा कमी गर्नु हुँदैन । उनले तिनीप्रति प्रेमभाव देखाउनु पर्छ र इमान्दार हुनुपर्छ । उनलाई सुविधा र उचित स्थान प्रदान गर्नुपर्छ र खुसी पार्न लुगा गहना आदि दिनुपर्छ । यस्तो वस्तु उपहारको रूपमा लोग्नेले स्वास्नीलाई दिनुपर्ने कुरा भगवान बुद्धले बिस्रनु नभएको तथ्यले के जनाउँछ भने उहाँ सामान्य मानिसका सम्बन्धहरूप्रति सहानुभूति राख्ने र समझदारी राख्ने विषयमा सजग हुनुहुन्छ । उहाँमा त्यस्तो महान गुण छ । स्वास्नी पनि आफ्नोतर्फबाट घरायसी मामलामा सुपरिवेक्षण गर्ने, हेरविचार गर्ने बन्नु पर्दछ । घरमा आएका पाहुनाहरू, भेट्न आउने साथीभाइ नाताकुटुम्बहरू, घरमा काम गर्ने कामदारहरूलाई खुसी पार्ने र सेवा गर्ने स्वभावको हुनुपर्दछ । आफ्नो पतिप्रति प्रेम देखाइ बफादार हुनुपर्छ । उनले कमाएर ल्याएका धन-सम्पत्तिको रक्षा गर्नुपर्छ र सबै कार्यहरूमा चलाख, ऊर्जावान हुनुपर्छ ।

चौथो : साथीभाइ, नाता-कुटुम्बहरू र छिमेकीहरूबीच सम्बन्ध: तिनीहरू एक आपसमा सम्मान गर्ने र परोपकारी भावना रहनुपर्दछ । तिनीहरूले एक आपसमा मीठो र मिल्ने गरी बोली बोल्नुपर्छ । एक आपसको भलाइको लागि काम गर्नुपर्छ र समानताको भावनामा रहनुपर्छ । आपसमा भगडा नगरी आवश्यकता परेको बेला एकले अर्कोलाई मद्दत गर्ने र कठिनताको घडीमा नछोड्ने भावना हुनुपर्छ ।

पाँचौँ : मालिक र नोकरबीचको सम्बन्ध : मालिक वा काममा लगाइदिने व्यक्तिले आफ्नो नोकर र काम गर्ने व्यक्तिप्रति धेरै दायित्वहरू पूरा गर्नुपर्ने हुन्छ र क्षमता वा शक्ति अनुसार काम दिनुपर्छ । उचित ज्याला दिनुपर्छ, आवश्यक औषधिहरू प्रदान गर्ने र समय-समयमा चन्दा र आर्थिक सुविधाहरू प्रदान गर्नुपर्छ र नोकर वा काम गर्नेहरूले पनि आफ्नो तर्फबाट पूरा गर्नुपर्ने कर्तव्य हुन्छन् । ऊ मिहिनेती हुनुपर्छ र अल्छी हुनु हुँदैन, इमान्दार र आज्ञाकारी बनी आफ्नो मालिकलाई ठगु हुँदैन । ऊ आफ्नो काममा लगनशील हुनुपर्छ ।

छैठौं : धार्मिक व्यक्तिहरू (गृहत्यागी र ब्राह्मणहरू) र सर्वसाधारणबीचको सम्बन्ध : सर्वसाधारण व्यक्तिहरूले धार्मिक व्यक्तिहरूका भौतिक आवश्यकताहरूलाई प्रेम र आदरपूर्वक हेरविचार गर्नुपर्छ । ती धार्मिक व्यक्तिहरूले पनि सहृदयपूर्वक उनीहरूलाई ज्ञान र शिक्षा प्रदान गर्नुपर्छ, अकुशल कार्यहरूबाट टाढा गराई कुशल बाटोमा हिँड्ने बाटो देखाउनुपर्छ ।

बुद्धले परिकल्पना गर्नु भएजस्तै बौद्ध जीवन पद्धतिअनुसार कुशल अनुसशासनभित्र एकजना सामान्य गृहस्थको पारिवारिक र सामाजिक सम्बन्ध पर्ने कुरा देख्छौं ।

यसकारण संयुक्त निकाय (पाली ग्रन्थहरूमा सबैभन्दा पुरानोमध्ये एक) ले भिक्षुहरूले ग्रहण गरेका असल गुणहरूयुक्त पवित्र जीवन मात्र नभई पुण्यवान कार्यहरू गर्ने जो गुणवान र ठीक तरिकाले पारिवारिक जीवनयापन गर्दछन्, उनीहरूलाई देवताहरूका राजा इन्द्रले पनि पूजा गर्ने कुरा घोषणा गर्दछ भनेर उल्लेख गरेको छ

*हालसालै प्रकाशित बुद्धले के सिकाउनुभयो (What the Buddha Taught) भन्ने पुस्तकको परिच्छेद आठबाट साभार गरिएको । - सं.)

पाप कर्म (अकुशल कर्म) कहिल्यै नगर्नु
पुण्य (कुशल कर्म) गर्दै जानु ।
आफ्नो चित्तलाई (मन) शुद्ध गर्नु
यहि नै बुद्धको उपदेश हो ।

बिश्व मोटर ट्रेडर्स

ख-२, ४०८, पुतलिसडक, काठमाडौं, नेपाल ।
फोन नं.: ०१-२२९२२३०, ९७२९४०२९०५/३२०५४४
E-mail: vmtautoparts@wlink.com.np

टोयोटा, मित्सुबिसि, निशान, इसुजु, सुजुकि इत्यादि
गाडिका पार्ट्सहरूको लागि सम्पर्क गर्नुहोस् ।

बिहानी सेवा (Morning Counter) को सुविधा तथा नयाँ बचत योजना सहित आकर्षक ब्याजदर तथा अन्य सेवाहरूसहित हामी उपस्थित भएका छौं ।

- * **Western Union Money Transfer** को सुविधा ।
- * **Nabil Remit** को सुविधा ।

१३%
मुद्दती बचत

- * कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय संस्थाको चेकलाई समाशोधन गृह (CLEARING HOUSE) को व्यवस्था ।

१०%
साधारण बचत

कृमिक बचत
४२ महिना = ५० महिना
७२ महिना = १०० महिना

९%
दैनिक मौज्जातमा
हसना विशेष बचत

- * कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको प्राथमिक शेयर (IPO) निष्काशन हुँदा । आवेदन गरिदिने व्यवस्था

१०%
विद्यार्थी बचत

१०%
नारी सामुहिक बचत

१२%
बाल बचत
बर्थ डे केक सहित

- * कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शेयर सम्बन्धि आवश्यक सेवा तथा परामर्श । परामर्शको व्यवस्था

**हसना बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
Hasana Saving & Credit Co-operative Ltd.**

बलम्बु (भास्तिपुर)-२, काठमाडौं, फोन नं.: ४३९६९७३, फ्याक्स नं.: ४३९६९७४
इमेल:- hasana2065@gmail.com

ब्यर्थ संकल्पबाट मुक्त बढ्नको लागि ध्यानको आवश्यकता

✍ यसु महर्जन

अमृत बौद्ध परियत्ति शिक्षालय, आनन्दकुटी विहार

मानिस सर्वश्रेष्ठ सामाजिक प्राणी हो । सर्वश्रेष्ठ भन्दैमा मात्र समाजमा उ सफल एवं असल ब्यक्ति बन्न सक्दैन । असल ब्यक्तित्व निर्माण गर्ने भनेर कसैले उसको बारेमा राम्रो छ भन्दैमा राम्रो गुणगान गर्दै लेखरचना लेख्दैमा, उसको राम्रो चित्र कोर्दैमा मात्र असल व्यक्ति हुन सक्दैन । सफल ब्यक्तित्व बन्नका लागि ब्यक्ति स्वयंले नै आफूमा सकारात्मक परिवर्तन, सोचविचार एवं राम्रा कर्महरू गर्दै जानु पर्दछ भने त्यसको लागि ध्यानभावना एक राम्रो माध्यम/तरिका हो ।

नियमित रूपमा ध्यानभावना गन्यो भने ब्यक्ति आफैमा सकारात्मक परिवर्तन आउनुका साथै स्वीकार्न सक्ने क्षमता र आफूले आफैलाई माफी गर्नसक्ने क्षमता हुन्छ र आफ्नो समकक्षि साथीहरूप्रति पनि माया प्रेम सद्भाव बढ्दै जान्छ ।

संकल्प नै हाम्रो पुरुषार्थको मूल आधार हो । नकारात्मक एवं ब्यर्थ संकल्पबाट पुरुषार्थ मन्द हुनजान्छ । मनको नकारात्मक विचारको कारणले गर्दा नै सोच एवं बुद्धि अस्वच्छ बन्न जान्छ । यदि बुद्धि अस्वच्छ छ भने बुद्धिरूपी नेत्रद्वारा देखिने सबै वस्तु एवं दृश्यहरू अस्वच्छ नै बन्न जान्छ अर्थात् हामीले कुनै पनि दृश्यलाई राम्रो स्पष्टसँग देख्न र अनुभव गर्न सक्दैनौं ।

यसैसम्बन्धी एक घटना प्रस्तुत गर्नु प्रासंगिक होला ।

एक घरमा दुई परिवार बस्थे । एक तलामा एउटा परिवार र दोस्रो तलामा अर्को परिवार रहन्थ्यो । दोस्रो तलामा रहने परिवारकी महिलाले सँधै आफ्नो घरको झ्यालबाट छिमेकी बसेको परिवारको बरण्डामा हेर्ने गर्थिन् र बरण्डामा उनले सुकाएका कपडा हेरेर आफ्नो श्रीमानलाई भन्ने गर्थिन् कि हेर्नुस् न पहिलो तलामा बस्ने आइमाईले धोएको कपडा कस्तो मैलो यिनीहरूले लुगा धुँदा कुन साबुन सरफ प्रयोग गर्छन् एकचोटि तपाईं त्यहाँ सोधेर आउनुस् न भन्दा उनको श्रीमानले केहि बोलेन । यसरी नै उनीहरूको दिनचर्या चल्दै थियो । ती महिलाले भने जहिल्यै छिमेकीको बरण्डामा हेर्ने गर्थिन् ।

यस्तैमा एकदिन जब ती महिलाले छिमेकीको बरण्डामा आफ्नो झ्यालबाट हेर्दा त कपडा स्वच्छ सफा एवं सुकिला मात्र

देखिन् । त्यो देखेर अचम्म मान्दै आफ्नो श्रीमानलाई देखाउँदै भनिन् आज त्यो आइमाइलाई कहाँबाट विचार आयो होला ? एकचोटी फेरी त्यहाँ गई सोधेर आउनुस् न भन्दा उनको श्रीमान् विस्तारै मुस्कुराउँदै ती श्रीमतीलाई भन्ने कि आज विहान मैले हाम्रो झ्यालको सीसा मजाले सफा गरेको थिएँ । उनको कुरा सुनेर श्रीमती चुप भईन् ।

भन्नुको मतलब यो हो की छिमेकीको महिलाले सँधै आफ्नो कपडा सफा गरी धुन्धिन् तर ती महिलाले कपडा मैलो देखिन् किनकी तिनको घरको सीसा सफा थिएन जब झ्यालको सीसा सफा भयो तब छिमेकीको कपडा पनि सफा देख्न थाले । यसमा अरु कसैको दोष छैन स्वयम्को नै कमजोरीका कारण त्यसो भएको थियो ।

मनमा जसप्रति लगातार ब्यर्थ संकल्प वा नकारात्मक संकल्प चल्दछ उसप्रति नकारात्मक दृष्टि बन्दछ र त्यस ब्यक्तिको अवगुण वा दोष देख्न थाल्छ । ब्यर्थ संकल्परूपी धुलोबाट बुद्धिरूपी सीसा नकारात्मक बन्दछ । जुन अवगुणका कुरा अरुलाई सुनाएर अमूल्य समय बर्बाद गर्दछौं ।

यदि नराम्रो संस्कारलाई बदल्नु छ भने आफ्ना संकल्पलाई सकारात्मक बनाई शुरुवात आफूबाट गर्नुपर्दछ । यसरी आफूमा भएको क्लेश रीस क्रोध आदिलाई हटाएर चिन्तामुक्त एवं आफ्नो मन शुद्धि गर्नको लागि पनि ध्यानभावना आवश्यक छ ।

नहि वेरेन वेरानि समन्तीध कुदाचनं

अवेरेन च समन्ति एसधम्मो सनन्तनो'ति

अर्थात् वैरभावले वैरभाव कहिल्यै शान्त हुँदैन, अवैरभाव (मैत्रीभावले) मात्र वैरभाव शान्त हुन्छ । यही उहिलेदेखि चलिआएको धर्म हो ।

मनमा चलने ब्यर्थ संकल्पबाट भावना र ब्यवहार नकारात्मक बन्छ जसप्रति मनमा ब्यर्थ विचार उत्पन्न हुनथाल्छ, त्यस्ता ब्यक्तिको बारेमा घृणा वैर विरोध क्रोध जागृत हुन्छ । त्यसैले गर्दा त्यस ब्यक्तिप्रति नकारात्मक भाव बन्दछ ।

नियमित ध्यानभावनाले गर्दा कहिलेकाहिँ कसैसँग रीस क्रोध भएमा त्यो निर्मूल भएर जान्छ कहिलेकाहिँ यदि चिनेजानेको ब्यक्ति जो धेरै बिरामी दुःखी दरिद्र छ भने मैत्रीभावनाका कारण तिनीहरूको अवस्था हल भइ सुधार भएको पनि देख्न सकिन्छ । 🙏

समाज भिकेत थःति भिनेमा

हेरारत्न शाक्य, युवक बौद्ध मण्डल नेपाल

समाज भिकेत राज्य या उजं नं जक भिके फइमखु । राज्य या उजं धैगु कानूनी शासन खः । राज्ययाके विवेक दइमखु । वं महुं महुं, धाइमखु । सकसितं समानरूपं नियम लागु यायेत स्वइ । अले महुं, महुं पीडा भोग्य यायेमाली । वं मनु तयगु मनोभाव सिइकाः थःत हिइके नं फइमखु । बरु भिगु मनसाय् दुम्ह वा कतःयात भिकेगु मन दुम्हस्यां कतःया समस्या ज्यांका, थुइका मभिन्हेसित हे भिन्हे याना यंकेफु ।

गथेकि बुद्धया ईलय् भिक्षु संघय् देवदत्त धैम्ह भिक्षु छम्ह दु । वया थःनं बुद्धथे द्योजुया माने याके मास्तिवः । उकिं बुद्धया शासन-सत्ता लाका कायेत देवदत्त भिक्षुं अनेक तर्क तथा प्रस्ताव तल । वं गुगु प्रस्ताव तल, व सकस्यां यायेफइमखु । न्ह्याबलें यायेफइमखु । स्वयेबले त्यागीपिन्सं याये हे माःगु थें च्वं । वइगु मनसाय बुद्धया सत्ता लाकेगु हे खः । वैगु प्रस्तावयात बुद्धं फुपिसं माने याःसां ज्यू, पाले याःसां ज्यू अले महुपिसं मयासां दण्ड महु धका स्वैच्छिक रूपं याये छिंका बिल । सकसितं करं याये म्वाःगुकथं उजं बिल । गुकिं देवदत्त भिक्षुं अःपुक बुद्ध-सत्ता काये फइ मखुथे च्वनेवं वं बिम्बिसार जुजुया काय् अजातशत्रु राजकुमारयात थःगु ऋद्धिं प्रभावित यात । अनित्य थ्व जगतय् गुबले सी धायेफइमखु, ल्याय्म्ह बले बलबुद्धि जोस दुबले जुजु जुइमा धकाः उक्से यात । राजकुमार अजातशत्रु थःअबुयात विद्रोह यानाः राज्य काल ।

अजातशत्रु जुजु जुइवं देवदत्त भिक्षुं थः नं बुद्ध जुइत वइके ग्वाहाली काल । बुद्धयात स्याकेत स्वकः तक लडाकु हत्यारात छ्वत । सफल मजू । नालागिरि नामं हारांम्ह किसिं न्हुइका स्यायेगु कुतः यात । व नं असफल जुल । अले देवदत्त थःम्हं हे गृद्धकुत पर्वत क्वं बुद्ध बिज्याना च्वबले पर्वत च्वं ल्वहं क्वफ्वानाः स्यायेगु कुतः यात । व नं सफल मजुल ।

अयं भिक्षु देवदत्तं कुर्काछ्वःगु ल्वहंया कुचां बुद्धया तुतिया म्हालपचिनय् घाः जुल । हि पिहोवेक घाइते जुल । थःत तःक्वमछि स्यायेत स्वःम्ह भिक्षु देवदत्तप्रति बुद्धया मने छुं द्वेषभाव महु, अथेजुया छुं कारवाही याना बिमज्याः, न राज्यय् उजुरी हे तल । उलिमछि अपराध याःम्ह भिक्षु देवदत्तं अफ नं बुद्धयात स्याये मफय्वं हिइमिइ चाया बुद्धया संघ नं तछ्यात । अयं बुद्धं व देवदत्त भिक्षुप्रति छप्ति हे कलुषितभाव मतः । बरु देवदत्त भिक्षु व वनापं वपि अज्ञानी भिक्षुपि प्रति करुणा वंका अग्रश्रावक सारीपुत्र व मौद्गल्यायन भिक्षुपि छ्वया देवदत्त भिक्षुं फाया यंकूपि भिक्षुपिन्त लित ब्वना हल । गुबले देवदत्त भिक्षुं चाल, सहयाये मफया हि ल्ववेमायक पापं पछुताये चाल ।

थःम्हं तःक्वमछि अपराध ज्या याःसां बुद्ध थःत छुं दण्ड मयागुलिं देवदत्त भिक्षुं बुद्धया महान सहनशक्ति क्षान्ति खनाः थःहे नाल । पछुताये चायाः सीथे च्वनेवं देवदत्त भिक्षुया मनय् बुद्धया दर्शन याना क्षमा फ्वनेगु इच्छा वयेवं थः दाना च्वनागु खाता हे कुबिइका जेतवन विहारे वन । खातां क्वाहाँ वया बुद्धया दर्शन याःवःम्ह वयागु झ्यातुगु पञ्चमहापापं वयात साला कायेथे भूमी स्वतुना वना अविचि नरकय् पतन जुल धैगु घटनां क्यं ।

मनुखं अपराध यायेबले छुं खनीमखु । उकिया लिच्चः मसिया, मखना, विश्वास मदया थुज्वःगु याइगु खः । गुलिखे अपराध ज्या याना जूपि खुं, डाका, ज्यानमारात बुद्धया शरणय् वया भिक्षु जुल । गुलिं वसपोलया चेला भिक्षुपिसं बोध याना भिक्षु जुल । समाजय् मभिपि धैपि धन दया, बल दया, जनदया, अहंकार दया मभिगु चित्तं याना कतःया राज्य, धन, रूपय् ल्वःवंका मभिना वइगु खः । दुगु शक्तियात मखुथे छ्यलकि राज्य वा समाजय् विद्रोह दना वैगु खः । उकिं भीसं थः न्ह्याबलें चित्त भिकाः भिगु ज्या याना क्यनेमाः । गुकिं मेपिन्सं नं नाला काये सइ । ॥ अस्तु ॥

भन्ते धर्मपाल, लव्य व मित्रायकल

न्येब्वःम्ह—देवेन्द्र वज्राचार्य

श्री शाक्य सिंह परियत्ति शिक्षालय, संचालक

२०६८ सालया आश्विन महिनाया २७ गते, याक्वय वःगु लाप्वः जाँचे यायेत श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते थाईल्याण्ड बिज्यात । अन धर्मशास्त्र अस्पताले ३० गते जाँचे यायेत ला ध्यनाकाल (बायोसि), उकिया रिपोर्ट कायेत कार्तिक ११ गते वाःधागु तर कार्तिक ३ गते हे बैककय खुसि बाः वया अस्पतालय लः जाया रिपोर्ट ईलय मवःगुलिं कार्तिक १४ गते वस्पोल भन्ते नेपाः लिहां बिज्यात । कार्तिक २४ निसें मंसिर १२ गते तक १११२ म्ह कुलपुत्र प्रव्रज्या ज्याइवःस ब्वति कासे मंसिर १४ गते त्रिपिटक सज्फायनाय सहभागि जुइत भारतया बुद्धगया बिज्यात । बाःछितक बुद्धगयास च्वनाः नेपाः लिहां बिज्याये धुंका हाकनं लुम्बिनी विकास कोषपाखें अखिल नेपाल भिक्षु महासंघयात थेरवाद बुद्धविहार नीस्वनेया लागी प्राप्त जुगु जग्गा स्वयेत लुम्बिनी बिज्यात ।

२०६८ सालया पौष १४ गते वस्पोल भन्ते थाईल्याण्ड बिज्यात, पौष २६ गते धर्मशास्त्र अस्पताले हि जाँचे यानाः हाकनं ला ध्यनाः जाँचे यात, रिपोर्टय पित्त स्यना लिम्फोमा जूगु धाल । माघया ११ गते अस्पतालया डाक्टरं न्हयाथाय जाँचे याःसां जिउ धाःगुलिं चुलालंकर्ण अस्पतालय छक जाँचे याः बिज्यात । उबले अनेभि. महासंघया निवर्तमान श्रद्धेय अध्यक्ष बोधिसेन भन्तेया नं नुगः व जंस्याःगु जाँचेयाबिज्याना च्वंगु खः । चुलालंकर्णय जाँचेयायेत यक्व दिं काइगु जुसेलि जडिबुटि वासः लच्छिति नया बिज्यात तर लिपा वस्पोलयात इकुसे च्वनावसेलिं फागुन ८ गते चुलाभर्ण अस्पतालय क्यं बिज्याबले किङ्नीया कारण इकुसेच्वंगु पत्ता लगेजुसेलिं गुन्हुतक

वासः याना इकुसेच्वंगु क्वलात, किङ्नीया कमजोरी नं जियावल । चुलाभर्ण अस्पतालय किङ्नी या विशेषज्ञ मदुगुलिं अनं चुलालंकर्ण अस्पतालय रिफर यात ।

चुलालंकर्ण अस्पतालय फागुन १८ गते बिज्यासेलि अन न्हापां याक्वया लाप्वःया वासः निं यात, न्यान्हुया लागी वासः ब्यूगु तर निन्हुलिपा हे लाप्वः क्वलानावन । अनंलि २२ गते किमो थेरापि यात । किमो याये धुसेलि अस्पतालं डिस्चार्ज जूबले बिरामी याये ज्यूगु/मज्यूगु विषय वस्पोलयात छुं कना महःगुलिं फागुन २५ गते सुथंनिसे वाट फ्रा धम्मकाय विहारया ज्याइवःस ब्वतिकासे न्हिने वाट पाकनामय थः शिष्य श्रामणेपरि नापलाः बिज्यात । उखुन्हु बहनी ९ बजेति खैनापं हि वल । पचुका छ्वाकेथें हवार हवार हि वसेलिं म्ह याताप्याता वंक हे गले जुल, अले थचक्क फेतुना बिज्याःम्ह दने नं मफुत । अन नापं दुपि शिष्यपि सुमंगल व कितिसक्को भन्तेनापं धम्मकाय क्लिनिकया नर्सपिसं उघिमय हे धर्मशास्त्र अस्पतालय यंकल । अन डाक्टरपिसं वस्पोल भन्तेयात जाँचे याःबले शरीरे

अक्विजनया मात्रा कम जुजुवनाच्वंगुलिं म्हुतुई पाइप दुछोया अक्सिजन बिईमाल धाःगु तक वस्पोलया लुमं तर पाइप दुछोया आइ सि यु कोठाय यंकूबले वस्पोल भन्ते नं छुं नं मचाय धुकल ।

वाट फ्रा धम्मकायया म्हस्यूपि भन्तेपि सकलें अस्पतालय बिज्यात । वस्पोल भन्तेया छातिया एक्स्—रे यात, तर दुने हि जाम जुया एक्स्—रे स छाति हे बुलुसे च्वं, छुं सीमदु । छाती जुयाच्वंगु ईन्फेक्सनया वासः यायेत ककुई हवःखना छाती थ्यंक पाइप दुछोया तत्काल हे वासः मयात धाःसा जीवित जुइगु अवस्था १०% जक दु धकाः डाक्टरं जानकारी बिसैलि अन हे दुम्ह सुमंगल भन्ते नं

नेपालय् फोन याना परिवारयाके अनुमति कया ककुई हवखंका वासः याकल । २६ गतेया थ्व सुथनिसें २८ गतेतक तसकं ग्यानापुसेच्वंगु अवस्था वल । वस्पोल भन्ते नं थम्हं सासः लहाये मफुत, प्रेसर नं कम जुजुवन, स्वःवपि सकलें निराश जुल । २७ गते डाक्टरपिसं धाल “वासः नं ज्या मयाये धुकल, भाग्य व पुण्यप्रभावया प्रतीक्षा यानाच्वनेगु बाहेक मेगु छुं उपाय मन्त ।” थ्व खं नेपालय् थ्यन विहारय् सकस्यां धन्दाचिन्ता जुया प्रतिनिधिया रूपय् श्रद्धेय अ. धरणीयात थाईल्याण्डय् छोया प्यंगू देया भन्ते संघपित अस्पतालय् हे दानप्रदान यासेलिं डाक्टरपिसं दान याःवल । आई सि यु कोठाय् २० दिनतक वस्पोल भन्ते बेहोशी लानाबिज्याःबले म्हुती जायक पाइप दु, कोठाय् चाकःहुइकं उपचार मेसिनत दु, गःपतय् नं हवखनाः पाइप तयातःगु, किङ्नी डाईलोसिस् नं बरोबर यानाच्वंगु खनाः स्वःवःपि सकसियां मिखाय् खबि जायक तया त्वाललं स्वयाच्वन ।

नीछन्हु कुन्हु वस्पोल भन्तेया होस् वल । मिखा कना स्वःबलय् आई सि यु कोठा पिने स्वयाच्वपि सकसियां हर्षया खबि गाल, आशाया जः खनेदत । आई सि यु दुने वनेगु अनुमति सुयात नं मद्दु, पिने च्वना हे भन्तेया सुस्वास्थ्यया कामना यासे गुलिसियां अनागारिका जुइगु, गुलिसियां भिक्षु जुइगु, गुलिसिनं बुद्धमूर्ति दान यायेगु धकाः अधिष्ठान यात । आइ सि यु स च्वनेगु व किङ्नी डाईलोसिस् यायेगु अन्तिम दिं कुन्हु बुद्धगयाय् त्रिपिटक सञ्जायन याःम्ह दाता नं नापलाः वल । धन्य संघदानया प्रभाव, नेपाः व थाई भन्तेसंघ अले सम्पूर्ण उपासक उपासिकापिनि मैत्रीया प्रभाव वस्पोल श्रद्धेय धर्मपाल भन्तेयात न्हूगु जीवन प्राप्त जुल । न्हूगु जीवन प्राप्त यानाः वाट फ्रा धम्मकाय विहारय् लिहाँ बिज्याःगु छुं दिं लिपा श्रद्धेय धर्मपाल भन्तेयात श्रीलंकाया डब्ल्यु बि एस् वाइपाखें “नोबेल बुद्धपुत्त एवार्ड” देछाय् हःगु जुल । स्मरणीय दु वस्पोल भन्तेयात मिति २०६३ पौष ७ गते शुक्रबार कुन्हु थाइल्याण्डया महाथेर

समागमपाखें फ्राखु शोभन अथे हे अप्रैल २२ तारिख २०११ सालय् थाइ पार्लियामेण्टपाखें बुद्धगुणउपकान कञ्चणकीर्तिगुण पदवि नं सुशोभित याये धुकूगु खः ।

वाट फ्रा धम्मकायय् च्वम्ह श्रद्धेय दत्तजीवो भन्तेया दयाकरुणां वस्पोल श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते बेहोशी लानाच्वंगु अवस्थाय् अस्पतालय् फोन याना धयाबिज्यात—धर्मपाल भन्ते जि धर्म किजा खः बुद्धशासनय् यक्व ग्वाहालि यानाच्वम्ह खः, न्ह्यागु हे यायेमाःसानं, न्ह्याक्व खर्च जूसां डाक्टरपि अलिख मचासे बांलाक वासः यानादिसं धका अस्पतालया मुख्यम्ह डाक्टरयात फोन यासेलि ईन्जेक्सन छगःया हे ५,६०,००० ने.रू. तूगु प्यंगः ईन्जेक्सन बिल, थुगु उपचारया लागी ने.रू. जम्मा ४२,१५,१२०/- तका खर्च जूगु जुल । धर्मपाल भन्ते नं प्राप्त यानातःगु दान ध्यबां थ्व खर्च यायेगुला पत्ता हे दुगु मखु । धम्मकाय विहारं ग्वाहालि मयागु जूसा थौं छुं जुई धाये मफु । होस वयेधुंका भन्तेयात डाक्टरपिसं न्यन—नीन्हुतक छपि गन बिज्याना च्वना, लिसःलय् भन्ते नं धया बिज्यात—न्ह्यलय् ला ज्वलय् ला मस्यू भन्तेपि जक बिज्याना आशीर्वाद ब्यूवईगु व परित्राण पाठ व बुद्धपूजा याःगु सः ताईगु सिवाय मेगु जिं छुं मस्यू । बैशाख १ गतेतक अस्पतालय् च्वनाः अनलिपा धम्मकाय विहारय् च्वना बःलाका, असार १७ गते न्हूगु पासपोर्ट दयेकेत नेपाः लिहाँ बिज्यात । पासपोर्ट दयेकेवं वासः नयेगु पूर्वकेत वस्पोल हाकनं थाईल्याण्ड बिज्यायेगु ग्वःसा दनिगु जुल । सकसिया दयामाया पुण्य त्वःता हया वस्पोल बांलाक रोग नापं ल्वानाः, त्याकाः थन लिहां बिज्यात अथेहे वस्पोलया सुस्वास्थ्यया कामना याना धनमयजु भवानी प्रमुख सकल उपासक उपासिकापिनिगु भाकलकथं २०६९ सालया असार १९ गते, मंगलबार कुन्हु पवित्र महापरित्राण सम्पन्न जुल । छुं ई लिपा वस्पोल हाकनं बैकक बिज्यात, नियमित रोग जाँच व स्वास्थ्य लाभ याना च्वनाबिज्यात ।

निःशुल्क आँखा शिविर

अमृतधम्म परियत्ति शिक्षालयको आयोजनामा हुने एक दिने निःशुल्क आँखा शिविरमा इच्छुक सबै महानुभावहरुमा जानकारीसहित आमन्त्रण गरिन्छ ।

मिति : २०६९ भाद्र ३० गते शनिवार
स्थान : आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू
समय : बिहानदेखि

आयोजक
अमृतधम्म बौद्ध परियत्ति शिक्षालय
फोन: ४२७९४२०, ९८५११३६९०३

Prospectus of Theravada Buddhist Academy

Introduction:

Theravada Buddhist Academy is established in affiliation with Lumbini Buddhist University, Lumbini under the active leadership of Ven. Bhikshu Jnanapurnik and duly incorporated under the umbrella of Vishwa Shanti Vihara on April 2012 as an independent entity. The Master of Theravada Buddhist Studies offers quality teachings on the fundamental understanding and in-depth analysis of Buddhism from the textual, doctrinal and historical perspectives. The candidates tend to specialize in fields that reflect the particular strengths and interests. It further focuses on research work for practical usage of the Buddhist teachings in modern societies, and offers a critical and analytical review of Buddhism in Nepal and abroad. Beyond this the knowledge gained from the academy are meant to be put into daily practice, and to put to the test in the heart.

The program is intended both for professionals interested in applying Buddhist teachings in their daily work life, and for individuals interested in studying Buddhism as a means for spiritual development. It also serves as an excellent basis for candidates planning to obtain research degrees in this field.

Mission

The Mission of the Theravada Buddhist Academy is to stress for the promotion of Theravada Buddhist Studies in Nepal and to promote research activities in Buddhism.

Objectives

- To inculcate in-depth knowledge on Theravada Buddhism and promote Buddhist traditions and values in the society.
- To encourage students to promote moral, peace and spiritual values so that the students respect, protect and nurture the rich composite Buddhist culture in the country and abroad.
- To strengthen the relationship between the college and various sectors of the Buddhist community Nationally and Internationally, to identify the needs of the community and offering an academic plan that can contribute to meeting these needs.
- To develop human resource for strengthening the dispensation of the Buddha (Buddha Sasana) in Nepal.

How to Apply for Admission

Candidates who have completed Bachelor degree in any discipline are eligible to apply for the Master program in Theravada Buddhism

- Application form which should be obtained from the office by paying Rs 100 non-refundable fee
- Candidates should pay the following fee for a academic year in installment or regular basis:

Admission Fee	- Rs. 6000/-
Library Fee	- Rs. 1500/-
Donation for Academy	- Rs. 1000/-
Tuition Fee per Month	- Rs. 1000/-
Exam Fee	- Rs. 1000/-

Message from the Principal's Desk

In Nepal, the birth place of Lord Buddha, the teachings of the Buddha arose and spread all over the world during the regime of Kirati, Thakuri and Lichhabi. Lichhabi period has been considered as the golden age because of this. However, the suppression of Buddhism began at the latter period of Malla regime. It intensified during the period of Jayasthity Malla. The monks were forced to convert into family household. The system of cast, creed and race was imposed and people were divided into different cast and creed. Buddhism was weakened by discrimination of the Buddhist community based on cast and creed. Buddhism was battered and Buddhist educational sector was damaged and made almost non-functional.

The places for education in Buddhism, Buddhist culture, civilization, arts, literature, science, and geography could not survive. During Rana regime, "Bhikshus" were cruelly suppressed and even exiled from the country. After the emergence of democracy, although the restoration of Buddhism in the country has been felt by the general mass, the leaders and the parties were silent and negligible contribution and support were received from the government.

To overcome this situation about four decades ago, under the strong leadership of Sangha Nayaka late Bhikshu Buddhaghosh the academic institute called "Nepal Baudha Pariyatti Education" was founded in collaboration with "All Nepal Bhikshu Mahasangha" to operate the program even without any support and funding from the government. With the love, respect and great support from the general public, the institution which started in 2019 BS from

Trishuli on a tiny scale became successful to grow by 2020 BS into a massive scale operating its program all over the country up to this day. It aims to educate the people on Buddha, Buddhism, Buddhist philosophy, and Buddhist culture; and to teach them development of moral character and discipline.

After many years of untiring effort and follow-up by late Bhikshu Sudarshan Mahasthvir, Department of Buddhist Studies was established in Tribhuvan University to teach Buddhism, Buddhist culture and Buddhist Philosophy. Then onwards following strong demand made by Dharmodaya Sabha, Lumbini Buddhist University was established.

We now have "Lumbini Buddhist University" as the one and only Buddhist educational institution in the country. This is a matter of great pride and joy for Buddhist community. Under the affiliation of Lumbini Buddhist University, with the aims to educate people according to their needs and interests in Theravada, Mahayana, and Vajrayana Buddhism; as Thervada Buddhist Academy has been founded in Vishwa Shanti Vihar, with the aim for studies leading to Master Degree in Thervada Buddhism. Thervada Buddhist Academy is sincerely grateful and thankful to the Lumbini Buddhist University for this historic endeavor.

Finally, we wish for the progress and success of this institution with continuous support from all Buddhist communities, and express best wishes for success in spreading peace and harmony in the world through proper study and learning of Buddhism, Buddhist philosophy, culture, art, literature, etc. and the propagation of the teachings of Lord Buddha in Nepal, the land of the Buddha.

May all beings be happy.

Bhikshu Jnanapurnik Mahasthvir
Chairman/Principal
Theravada Buddhist Academy

- Official/certified copies of final transcripts and certificates.
- Official/certified copies of documentary evidence of all professional qualifications;
- Other documents which you would like to bring to the attention of the admissions committee, e.g. CV, documentary evidence of academic awards received, participation on workshops/trainings in Buddhism.

The Academy only accepts originals or copies of transcripts, certificates and diplomas that have been duly declared as true copies.

Curriculum

TBA offers students a unique opportunity of experiencing a comprehensive and in-depth study of Buddhism from a non-sectarian point of view, while promoting knowledge and understanding of the different schools and traditions within Buddhism. It aims not only at instilling knowledge and practice of Buddhism, but in enabling its candidates to live the lives in internal peace and happiness.

The degree requires two years to complete.

First Year

History of Buddhism	100
Buddhist Philosophy	100
Pali language and literature I	100
Theravada Buddhism of Nepal	50
Buddhism in South and South East Asia	50
Research Methodology	100

Second Year (Tentative course)

Pali Language and Literature II	100
Buddhist Ethics and Meditation	100
Buddhist Art and Architecture	100
Buddhism and Social engagement	50
Psychological Aspect in Buddhism	50
Thesis	100

TBA uses English as media of instruction Pali, Sanskrit, Nepali and Newari languages and literatures are used where so ever applicable.

Libraries

TBA currently using the library of Vishwa Shanti Vihara, which is the repository of Buddhist knowledge & furthermore. TBA also had the strategic alliances with various well known Buddhist Library.

Management Committee

Advisor Board

The Most Ven. Dr. Ashin Nyanissara - Spiritual advisor

Ven. Dr. Bhikshu Sugandha Mahasthavir

Dr. Ganesh Mali

Prof. Dr. Suvarnalal Bajracharya

Founder Chairman-Principal

Ven. Bhikshu Jnanapurnik Mahasthavir

Vice President

Mr. Dunda Bahadur Bajracharya

General - Secretary : *Bhikshu Dharmagupta*

Secretary : *Bhikshu Nigrodha*

Treasurer : *Ms Mira Jyoti*

Asst. Treasurer : *Ms Reena Tuladhar*

Members

Bhiksu Dharmamurti Mahasthavir

Anagarika Nyanvati

Anagarika Agganyani

Dr. Keshari Laxmi Manandhara

Mr. Tri Ratna Manandhar

Mr. Madan Ratna Manandhar

Ms. Sabita Dhakwa

Coordinator

Mr. Mahendra Ratna Shakya

Theravada Buddhist Academy

(Affiliated with Lumbini Buddhist University)

Vishwa Shanti Vihar,

Meenbhawan, Kathmandu, Nepal

Tel.: +977-1-4622984

E-mail: theravadaacademy@gmail.com

मैत्रीपूर्ण शुभकामना !

नेपालका पूज्यपाद संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको समुपस्थितिमा २०६९ श्रावण २० का दिन सम्पन्न अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको वार्षिक साधारण सभा एवं कार्यकारिणी समितिको पुनर्गठन प्रक्रियासँगै संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविरको अध्यक्षतामा ४ वर्षका लागि गठित १५ सदस्यीय कार्यकारिणी समितिका नव पदाधिकारीलाई मैत्रीपूर्ण साधुवादसहित उहाँहरूले बुद्धशासनिक क्षेत्रमा उल्लेखनीय कार्य गर्दै जान सकोस्, उहाँहरूको कार्यकाल सफल रहोस् भन्ने मैत्रीपूर्ण शुभकामना !

अध्यक्ष - भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थविर
उपाध्यक्ष - भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर
 भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर
महासचिव - भिक्षु कोण्डन्य
सचिव - भिक्षु राहुल महास्थविर
कोषाध्यक्ष - भिक्षु शोभित महास्थविर

कार्यकारिणी सदस्यहरू :-
भिक्षु शीलभद्र महास्थविर
भिक्षु भद्रिय, भिक्षु सद्घातिस्स
भिक्षु निग्रोध, भिक्षु संघरक्षित
भिक्षु पञ्जारतन, भिक्षु विमलो,
भिक्षु सरणंकर, भिक्षु पियदस्सी

शुभेच्छुकहरू

आनन्दकुटी दायक सभा
बुद्धजयन्ती समारोह समिति
आनन्द कुटी मिसा पुचः
मातातीर्थ चतुब्रह्म बुद्धविहार
बौद्ध वृद्धाश्रम, बनेपा
सुवर्ण छत्रपुर विहार, लुभू

अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध समाज, लुम्बिनी
theravadanepal.net.np
मेत्ता सेन्टर परिवार
ध्यानकुटी विहार, बनेपा
थेरवाद फाउण्डेशन नेपाल
आचार्य भिक्षु कुमार काश्यप धार्मिक कोष

बौद्ध गतिविधि

आनन्दकुटीमा मासिक बुद्धपूजा

१८ श्रावण, काठमाडौं । गुन्हु-पूर्णिमाका दिन आनन्द कुटी विहारमा मासिक बुद्धपूजा, धर्मदेशना, दानप्रदान तथा भोजन कार्य सम्पन्न भयो । लंकाराम चैत्य परिसरमा दीप-प्रज्वलनपछि सामूहिक रूपमा लामबद्ध भइसकेपछि कार्यवाहक विहार प्रमुख भिक्षु धर्ममूर्तिसमक्ष पंचशील-प्रार्थना गरियो र बुद्धपूजापछि भिक्षु कोण्डन्यले पूर्णिमाको महत्त्व र ऐतिहासिक विषयमा धर्मदेशना गर्नुभयो । त्यस दिन स्वयम्भू निवासी मचाकाजी महर्जन तथा नानीमैया महर्जन परिवारद्वारा उपस्थित सम्पूर्ण भिक्षु, श्रामणे, अनागारिका तथा उपासक-उपासिकाहरूका लागि जलपान-भोजन दान गरियो ।

२० औं उपत्यकाव्यापी वक्तृत्वकला

८ श्रावण, ललितपुर । वृहत्तर लुम्बिनी विकास राष्ट्रिय निर्देशक समितिका सदस्य भिक्षु कोण्डन्यले २० औं उपत्यकाव्यापी बौद्ध वक्तृत्वकला पर्व-२०६९ को उद्घाटन गर्दै लुम्बिनी विकास गुरुयोजना बनेको चार दशक बितिसक्दा पनि त्यसले मूर्तरूप लिन नसकेको अवस्थाप्रति सरकार गम्भीर हुनुपर्ने बताउनुभएको छ । धर्मचक्र प्रवर्तन दिवसको अवसरमा ललितपुर, लुम्बिनीस्थित सुवर्ण छत्रपुर विहारको सुवर्ण बौद्ध युवा कमिटीले आयोजना गरेको सो कार्यक्रममा उहाँले संयुक्त राष्ट्र संघका महासचिव बानकी मूनले लुम्बिनीको विकासमा देखाएको चासोलाई विभिन्न राजनीतिक दलले आग्रहपूर्वग्रह, अतिराजनीतिकरण गर्दा नेपाल र नेपालीहरूको हितमा उपयोग गर्न नसकेको र सरकारले लुम्बिनीलाई मागी खाने भाँडोको रूपमा मात्र प्रयोग गर्न नहुने बताउनुभयो । लुम्बिनीको विकासलाई राजनीतिक, दलीय स्वार्थ, आग्रहपूर्वग्रहभन्दा माथि उठेर नेपाल र नेपालीको दीर्घकालीन हितका हिसाबले हेर्नुपर्नेमा पनि उहाँले जोड दिनुभयो । महानगरीय प्रहरी परिसरका प्रमुख वरिष्ठ प्रहरी उपरीक्षक राजेन्द्रमान श्रेष्ठले बुद्ध नेपालमा जन्मिएको तथ्य विभिन्न मुलुकमा भ्रम रहेको बताउँदै त्यसबारे सत्यतथ्यको प्रचारप्रसार हुनुपर्ने खाँचो औँल्याउनुभयो । त्यस्तैगरी, नागरिक समाजका अगुवा

शाक्य सुरेनले बुद्धधर्मको विकास र विस्तारको लागि बुद्धधर्मावलम्बी र शान्तिकामीहरूले अहिलेको देश, काल, परिस्थितिलाई विश्लेषण गरी नयाँ रणनीति तर्जुमा गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

यसैबीच सो उपत्यकाव्यापी बौद्ध वक्तृत्वकलामा सहभागीहरूले बुद्धधर्मलाई पूजापाठ मात्र सीमित नराखिकन सामाजिक रूपान्तरणको माध्यम बनाउनुपर्नेमा जोड दिएका छन् । वक्तृत्वकलामा सहभागीहरूले बुद्धशिक्षालाई विश्लेषणात्मक, सान्दर्भिक र महिला अधिकार, समावेशी विकास, धर्मनिरपेक्षता, मुलुकमा शान्तिस्थापना, जातीय विभेदलगायत समसामयिक विषयमा पनि आफ्नो प्रस्तुति गरेका थिए । डेढ दर्जन संघसंस्थाका सहभागी मध्ये शाक्यसिंह विहारबाट सहभागी हुने रुवि शाक्यले जातीय विभेद अन्त्यका लागि बुद्धशिक्षा, युवा पुस्तकालयकी श्लेष्मा शाक्य सर्वोकृष्ट भएका थिए । सर्वोकृष्ट हुनेलाई भिक्षु कोण्डन्य र विशिष्ट अतिथि मोतिलाल शिल्पकारले पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभयो । वक्तृत्वकलाको समिक्षकहरूमा भिक्षु शरणकर, भिक्षु जनक र नागरिक समाजका अगुवा शाक्य सुरेन हुनुहुन्थ्यो ।

सो अवसरमा कमिटीका अध्यक्ष अष्टमान महर्जनको सभापतित्वमा भएको सो कार्यक्रममा सल्लाहकारद्वय रामगोपाल सिंह र रविन्द्र शाक्य, वक्तृत्वकला मूगुठीका अध्यक्ष देवेन्द्र वज्राचार्य, कमिटीका उपाध्यक्ष नविना महर्जन, सचिव पुष्पराज श्रेष्ठलगायतले बुद्धधर्म सामाजिक रूपान्तरणको माध्यम बन्नुपर्ने, यसको विकास र विस्तारको लागि संस्थागत तवरले अघि बढ्नुपर्नेमा केन्द्रित गर्दै आआफ्नो धारणा राख्नुभयो । आगामी वर्षको वक्तृत्वकला ठेचोको वेलुवनारामस्थित बौद्ध परियत्तिले सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी लिएको छ । यसलाई व्यवस्थित गर्न वक्तृत्वकला मूगुठी नामक संस्था स्थापना गरिएको हो । (श्रोत : सुनील महर्जन)

बौद्ध जागरण अभियान सम्पन्न

१६ श्रावण रूपन्देही । अन्तर्राष्ट्रिय बुद्ध परियत्ति उदय विहारले शान्तिको लागि राष्ट्रियस्तरको शान्ति-

You may Visit : www.anandabhoomi.com

पदयात्रा तथा बौद्ध जागरण अभियान सम्पन्न गरेको छ । २ गते शुभारम्भ भई १६ दिनसम्म शंकर नगर बुटवलदेखि काठमाडौंको विभिन्न ठाउँहरूमा भिक्षाटन सम्पन्न भयो । अन्तर्राष्ट्रिय बुद्ध परियत्ति उदय विहारका कार्यवाहक प्रमुख भिक्षु प्रज्ञानन्दको नेतृत्व तथा विहारका अध्यक्ष सि.बि. घोटानेको समन्वयकारी भूमिकामा सम्पन्न सो अभियानमा भिक्षु ज्ञानेन्द्र, भिक्षु प्रियमंगल, ९ जना श्रामणेर, कोषाध्यक्ष धर्ममान स्थापित, सचिव रामबहादुर गुरुङ्ग, सदस्यहरू चन्द्रमान डंगोल, सन्तबहादुर गुरुङ्ग लगायत १३ जना धम्मसेवकसहितको २५ जनाको टोली सहभागी रहेको थियो ।

कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न

१३ श्रावण, काठमाडौं । धर्मकीर्ति विहारका संस्थापिका प्रमुख, सासनधज धम्माचरिय, अगमहागन्धवाचक अनागारिका धम्मवतीको ७९ औं जन्मोत्सवको उपलक्ष्यमा धर्मकीर्ति विहार तथा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीद्वारा आयोजित एक दिने कार्यशाला गोष्ठी संघनायक एवं धर्मकीर्ति विहारका धम्मानुसासक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको विशेष आतिथ्य एवं वरिष्ठ दाता द्रव्यमानसिं तुलाधरको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भयो । धर्मकीर्ति विहारका उपाध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति अनागारिका चमेलीले कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुभयो । अनागारिका केशावतीले "भिक्षुणी महाप्रजापति गौतमीको बुद्धधर्ममा योगदान" विषयक प्रस्तुत कार्यपत्रबारे अनागारिका कुसुमले टिप्पणी गर्नुभयो ।

त्यस्तैगरी अनागारिका शुभवतीले "धम्मवती गुरुमाँको बुद्धधर्ममा योगदान" विषयक प्रस्तुत कार्यपत्रबारे अगम्यरत्न तुलाधरले टिप्पणी गर्नुभयो । कार्यक्रमका संयोजक अनागारिका पञ्जावतीले कार्यक्रमको बारेमा प्रकाश पार्नुभयो । चन्द्रलक्ष्मी वज्राचार्यको स्वागत मन्तव्य, सरोज मानन्धरको धन्यवाद ज्ञापन तथा अरुणसिद्धि तुलाधरको सञ्चालनमा कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

भिक्षु महासंघमा भिक्षु ज्ञानपूर्णिङ्क नयाँ अध्यक्ष

२० श्रावण, काठमाडौं ।

नेपाली थेरवादी भिक्षुहरूको छाता संगठन अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको वार्षिक साधारण सभा नयाँ बानेश्वरस्थित विश्वशान्ति विहारमा संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिङ्क महास्थविरको अध्यक्षतामा १५ सदस्यीय नयाँ कार्य समिति सर्वसम्मतले चयन गर्दै सम्पन्न भएको छ । आपत्ति देशना, बुद्धपूजा एवं परित्राण पाठ गरी कार्यक्रमको शुभारम्भ गरिएको हो ।

नेपालका छैटौं संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको प्रमुख आतिथ्यत्व एवं संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिङ्क महास्थविरको विशेष आतिथ्यता रहेको सो कार्यक्रमको अध्यक्षता अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका निवर्तमान अध्यक्ष भिक्षु बोधिसेन महास्थविरले गर्नुभयो । भोजन अगाडिको पहिलो सत्रमा संघका सचिव भिक्षु

भिक्षु ज्ञानपूर्णिङ्क महास्थविरको अध्यक्षतामा पुनर्गठित
अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको नयाँ कार्यसमितिको
४ वर्षीय कार्यकाल सफल होस् भन्ने
मैत्रीपूर्ण शुभकामना

सुनौलो कीर्तिपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

नगाउँ दोबाटो, नयाँ बजार, कीर्तिपुर

धर्ममूर्ति महास्थविर एवं कोषाध्यक्ष भिक्षु शोभित महास्थविरले क्रमशः वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभयो । सचिव तथा कोषाध्यक्षको प्रतिवेदन प्रस्तुति पश्चात् भिक्षु मैत्री महास्थविर, भिक्षु कोण्डन्य, भिक्षु पियदस्सी, भिक्षु सरणकर, भिक्षु तपस्सीधम्म लगायतले प्रतिवेदनमाथि टिकाटिप्पणी एवं प्रश्न गर्नुभयो भने सम्बन्धित पदाधिकारीहरूबाट टिप्पणी र प्रश्नको जवाफ दिने प्रयास गरियो ।

भोजनपछिको दोश्रो सत्रमा संघका निवर्तमान अध्यक्ष भिक्षु बोधिसेन महास्थविरले आफ्नो मन्तव्यसहित आफ्नो नेतृत्वको कार्यसमिति विघटन भएको घोषणा तथा नयाँ कार्यसमिति चयनका लागि आह्वान गर्नुभयो । नयाँ कार्यसमिति चयनका लागि भिक्षुहरू बोधिसेन, राहुल, धर्ममूर्ति, भद्विय, सद्धातिस्स, कोलित, शोभित, कोण्डन्य, तपस्सीधम्म, पञ्जारतन, शरणकर, पियदस्सीलगायत विभिन्न वक्ताहरूले आ-आफ्नो प्रस्ताव तथा मत व्यक्त गर्नुभयो । अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध समाज, लुम्बिनीका अध्यक्ष एवं आनन्दकुटी विहारका प्रमुख भिक्षु मैत्री महास्थविरले मध्यस्थकर्ताको महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुभयो । सो कार्यक्रममा संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले संघ सदस्यहरूले जिम्मेवारी बोधसहित योगदान कार्य गर्नुपर्ने बारे ओवाद दिनुभयो भने विशेष अतिथि एवं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका नवनि्युक्त अध्यक्ष भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरले सांघिक एवं संस्थागत विकासका लागि सबै मिलेर जुटेर अगाडि बढ्ने प्रयत्न गर्नु आजको आवश्यकता हो भनी आफ्नो विचार व्यक्त गर्नुभयो । भिक्षु राहुल महास्थविरको स्वागत एवं भिक्षु संघरक्षितको सञ्चालनमा सम्पन्न उक्त साधारण सभाले चयन गरेको १५ सदस्यीय वर्तमान कार्यसमिति निम्न बमोजिम रहेको छ ।

अध्यक्ष	: भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर
उपाध्यक्ष	: भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर
उपाध्यक्ष	: भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर
महासचिव	: भिक्षु कोण्डन्य
सचिव	: भिक्षु राहुल महास्थविर
कोषाध्यक्ष	: भिक्षु शोभित महास्थविर
सदस्य	: भिक्षु शीलभद्र महास्थविर
सदस्य	: भिक्षु भद्विय महास्थविर
सदस्य	: भिक्षु सद्धातिस्स महास्थविर
सदस्य	: भिक्षु संघरक्षित स्थविर

सदस्य	: भिक्षु पञ्जारतन स्थविर
सदस्य	: भिक्षु निग्रोध स्थविर
सदस्य	: भिक्षु विमलो
सदस्य	: भिक्षु सरणकर
सदस्य	: भिक्षु पियदस्सी

बौद्ध आदर्श-कथा लोकार्पण

२७ श्रावण, काठमाडौं । theravadanepal.net.np

का संयोजक भिक्षु अस्सजीले भिक्षु कोण्डन्यद्वारा लिखित एवं थेरवाद फाउण्डेशन नेपाल तथा बुद्धविहार भृकुटीमण्डपको प्रकाशनमा "बौद्ध आदर्श-कथा" भृकुटीमण्डपस्थित बुद्धविहारको धम्महलमा लोकार्पण गर्नुभयो । दिवंगत रत्नवीरसिंह कंसाकार (भाइ साहु) तथा हिरादेवी कंसाकारका सुपुत्र स्यम्भूवीरसिंह कंसाकार एवं दिवंगत नियमरत्न तुलाधर तथा तीर्थलक्ष्मी तुलाधरकी सुपुत्री हितलक्ष्मी कंसाकार स-परिवारले आफ्ना दिवंगत मातापिताको पूण्यस्मृतिमा धम्मदानस्वरूप सो पुस्तक प्रकाशन गर्नुभएको हो । आफ्नै मौलिक भाषा र साहित्यिक शैलीले सु-सज्जित दशवटा विभिन्न शीर्षकका बौद्ध कथाहरूबारे लेखकले स्पष्ट पार्नुभएको सो कार्यक्रममा दाता परिवारबाट भिक्षुसंघलाई भोजन दान गर्नुभयो । त्यस्तैगरी बुद्धपूजा, परित्राण पाठ, पुण्यानुमोदन तथा दानप्रदान कार्यक्रम पनि सम्पन्न भयो ।

"बुद्धजन्म-भूमि नेपालमा पालि त्रिपिटक ग्रन्थका सर्वाधिक अनुवादक श्री दुण्डबहादुर वज्राचार्य (सानुभाइ उपासक), जसले दीघनिकाय, मज्झिमनिकाय, सुंयत्तनिकाय, मिलिन्द-प्रश्न, इतिवृत्तक, धम्मपद, सम्पूर्ण जातकलगायत अहिलेसम्म सबैभन्दा बढी नेपालभाषामा निष्ठापूर्ण बुद्धशासनिक अनुवादकार्य सम्पन्न गरेका छन् (कुनै नेपालीमा समेत), उनै शासनिक उपासकको निस्वार्थभाव एवं सतत् शासनिक धर्म-श्रमलाई स्मरण गर्दै सुस्वास्थ्य कामनासहित यस कथात्मक नैतिक-कृति मैत्रीपूर्ण समर्पण गर्दछु" भनी पुस्तकका लेखकले समर्पण गरेका छन् ।

परियतिको ४९ औं दीक्षान्त

२७ श्रावण, काठमाडौं । अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा संचालित नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाको ४९ औं दीक्षान्त समारोह वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री डा. केशवमान शाक्यको प्रमुख आतिथ्यत्वमा सम्पन्न भयो । अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका नवनियुक्त अध्यक्ष एवं ने.बौ.प.शिक्षाका सहशिक्षाध्यक्ष भिक्षु ज्ञानपूर्णिङ्क महास्थविरको सभापतित्वमा सम्पन्न सो दीक्षान्त तथा पुरस्कार वितरण समारोहमा अ.ने.भि. महासंघका महासचिव भिक्षु कोण्डन्य, त्रिरत्न मानन्धर, यसवर्ष कोविद अन्तिम वर्षमा बोर्ड प्रथम प्राप्त भिक्षु अमतो, विद्यार्थी प्रतिनिधि मीना तुलाधरले परियतिसम्बन्धी मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो । ने.बौ.प.शि. का केन्द्रीय परीक्षा नियन्त्रक भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविरले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको सो समारोहमा प्रमुख अतिथि डा. केशवमान शाक्यले उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार वितरणपछि परियति शिक्षाको नैतिक प्रभावकारी भूमिका बारे मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो । ।

बु.सं. २५५५ को नियमित परीक्षामा ५१ परीक्षा केन्द्रबाट १५६१ सहभागी विद्यार्थीमध्ये १३५१ समुत्तीर्ण भएका छन् भने ११ प्राइमेट केन्द्र स्कूलबाट १३४२ सहभागीमध्ये १०६१ गरी जम्मा २४१२ जना विद्यार्थीहरू समुत्तीर्ण भएका छन् ।

धम्मयुथ क्लबको हाजिरी जवाफ

२७ श्रावण काठमाडौं । स्वयम्भूस्थित आनन्दभूवन विहारमा विहार प्रमुख भिक्षु संघरक्षित स्थविरको अध्यक्षतामा नवस्थापित युवा युवतीहरूलाई समेटिएको धम्मयुथ क्लब नेपालले आफ्नो उद्देश्यमुताविक अगाडि बढ्ने क्रममा पहिलो प्रस्तुतिको रूपमा अन्तर माध्यमिक बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता भव्यताका साथ सम्पन्न गरेको छ । प्रतियोगितामा भक्तपुरको जेन्यून स्कूल प्रथम, बनेपाको शिक्षा सदन मा.वि. दोश्रो, ललितपुरको एशोधरा मा.वि. तृतीय, काठमाडौंको जुद्धोदय मा.वि. ले सान्त्वना स्थान हासिल गरे । प्रमुख अतिथि अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका महासचिव भिक्षु कोण्डन्य, धम्मयुथ क्लब नेपालका अध्यक्ष भिक्षु संघरक्षित, भिक्षु महिद्य महास्थविरले संयुक्त रूपमा पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गर्नुभयो ।

चित्रकार समाजद्वारा दीपप्रज्वलन

३१ श्रावण, स्वयम्भू । नेपालका संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको समुपस्थितिमा चित्रकार (पु) समाजले स्वयम्भू भगवान्पाउस्थित दिवंगतहरूको पुण्यस्मृतिमा शान्ति एवं सुगति कामनार्थ दीपप्रज्वलन कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । ज्ञानमाला भजन प्रस्तुतिसंगै दिवंगतहरूको तस्बिरमा पुष्पार्पण तथा साँभ पञ्चशील प्रार्थना र परित्राण पाठ गरियो । दान-प्रदानपश्चात् उपस्थित भिक्षु तथा अनागारिकाहरूबाट चैत्य परिसरमा दीपप्रज्वलन गरिसकेपछि सहभागीहरूले सम्बन्धित फोटोअगाडि मैनबती बालेका थिए । प्रतिकूल मौसमका कारण निर्धारित कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्न अवरोध पुगेको थियो ।

थेरवाद बुद्धिस्ट एकेडेमीको उद्घाटन

२ भाद्र, २ काठमाडौं । लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयको सम्बन्धन प्राप्त गरी स्थापित थेरवाद बुद्धिस्ट एकेडेमीको एक समारोहबीच म्यानमारका बौद्ध विद्वान अग्गमहापण्डित भिक्षु जाणिस्सर महास्थविरले उद्घाटन गर्नुभएको छ । राजधानीको नयाँ बानेश्वर मीनभवनस्थित विश्वशान्ति विहारमा सञ्चालन गरिएको सो कलेज स्थविरवाद बुद्धधर्मका विषयमा स्नातकोत्तर तह अध्ययन गराउने नेपालकै पहिलो कलेज हो ।

सो अवसरमा भिक्षु जाणिस्सर महास्थविरले बुद्ध-जन्मभूमि नेपालमा स्थापित पहिलो स्थविरवादी बुद्धधर्म अध्ययन गराइने कलेजले शान्ति, न्याय र आध्यात्मिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाज निर्माणमा महत्त्वपूर्ण टेवा पुऱ्याउने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले बुद्ध-जन्मभूमिका सम्बन्धमा विश्वमा रहेको भ्रम चिर्न नेपालीहरू एकजुट भएर लाग्नुपर्नेमा पनि जोड दिँदै नेपालीको गौरव पहिचानका विषयमा कसैले अफवाह फैलाउन नहुने बताउनुभयो ।

एकेडेमीका संयोजक भिक्षु निग्रोधका अनुसार हाललाई स्थविरवाद बुद्धधर्मसम्बन्धी स्नातकोत्तर तहको कक्षा राखेर सो एकेडेमी साउन २२ गतेदेखि विश्वशान्ति विहारमै सञ्चालन भएको छ । सो अवसरमा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री डा. केशवमान शाक्यले स्थविरवाद बुद्धधर्मको विकासको दिशामा कलेज स्थापना एक महत्त्वपूर्ण फड्को रहेको उल्लेख गर्दै यसबाट गहन र प्राज्ञिक रूपमा बुद्धधर्म अध्ययन गर्न अवसर प्राप्त हुने बताउनुभयो ।

लुम्बिनी विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्रा. डा. त्रिरत्न मानन्धरले कलेजको विकास र निरन्तरताका लागि विश्वविद्यालयले आवश्यक सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । कलेजका अध्यक्ष भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरले बुद्ध-जन्मभूमिका विषयमा विश्वका विभिन्न देशका मानिसहरूमा रहेको भ्रम चिर्न नेपालीहरू सशक्त तवरले पहलकदमी लिन नसकेको स्वीकार गर्दै यसलाई सच्याउनु पर्नेमा जोड दिनुभयो । एकेडेमीका संयोजक भिक्षु निग्रोधका अनुसार सो कलेजमा स्थविरवाद बुद्धधर्म र त्यसलाई समाजशास्त्रीय, इतिहास एवं आर्थिक दृष्टिले अध्ययन गराइने जानकारी दिनुभयो । (स्रोत: नेपाल समाचारपत्र, आइतबार, भाद्र ३, २०६९)

यसरी नै भाद्र २ गतेकै दिन लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त गरी ललितपुरको सुगत बौद्ध महाविद्यालयले महायानी बुद्धधर्म अध्यापन कार्यको शुभारम्भ गरेको छ । लु.बौ.वि. का उपकुलपति डा. त्रिरत्न मानन्धर तथा नेपाल बौद्ध परिषद्का अध्यक्ष महेश्वरराज वज्राचार्यले संयुक्त रूपमा उद्घाटन गर्नुभयो । सु.बौ. महाविद्यालयका प्राचार्य डा. सानुभाइ डंगोल, शिक्षण सहायक भिक्षु संघरक्षित स्थविरलगायतले धार्मिक शिक्षाको औचित्य बारे प्रकाश पार्नुभयो ।

स्मरणीय रहोस् गत श्रावण ९ गतेका दिन प्रायोगिक बुद्धधर्ममा स्नानकोत्तर तह (MA in Applied Buddhism) कक्षा लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयका उपकुलपति प्रा.डा. त्रिरत्न मानन्धरले उद्घाटन गर्नुभएको थियो । ललितपुरस्थित लोटस एकेडेमिक कलेजले लुम्बिनी वि.वि. सित सम्बन्धन प्राप्त गरेको छ भने डा. भद्ररत्न वज्राचार्य सो कलेजका प्रिन्सिपल हुनुहुन्छ ।

आनन्दकुटीमा एकदिने शिविर

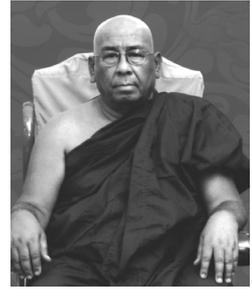
२ भाद्र, स्वयम्भू । स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा बर्माबाट आउनुभएका भिक्षु सयादोको नेतृत्व तथा अमृत बौद्ध परियत्तिका विद्यार्थीहरूको आयोजनामा एकदिने ध्यान शिविर विहान १०:०० देखि साँझ ५:०० बजेसम्म सञ्चालन सम्पन्न भयो । ५० जनाको सहभागिता रहेको सो शिविरमा श्रद्धेय ध्यान गुरु भिक्षुले बुद्धपूजा, पञ्चशील प्रदानपछि ध्यानको बारेमा प्रशिक्षणसहित उपदेश गर्नुभयो । अनागारिका नन्दावतीले भाषानुवाद गर्नुभयो ।

नगदेशमा गुँलाधर्म सम्पन्न

२ भाद्र, ठिमी । वातावरण, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री डा. केशबमान शाक्यको प्रमुख आतिथ्यत्वमा नगदेश बुद्धविहारमा एक महिने गुँलाधर्म समापन गरियो । संस्कृतिक क्षेत्र नगदेशका ८ जना गुरुहरूलाई अभिनन्दन-पत्र हस्तान्तरणपछि मन्त्री डा. शाक्यले गुँलाधर्मको महिमा एवं उपादेयता बारे मन्तव्य व्यक्त गर्नु हुँदै संस्कार एवं संस्कृतिको उचित संरक्षण गर्नुपर्ने कुरालाई जोड दिए । गुँलाधर्म सेवा पुचः २०६९ का संयोजक कृष्णकुमार प्रजापतिले कार्यक्रमको औचित्यता बारे बोल्नुभयो । नगदेश बौद्ध समूहका अध्यक्ष न्हुच्छे कुमार सिंमनको सभापतित्वमा सम्पन्न सो सभामा सदस्य बाबुराम दुवालले स्वागत मन्तव्य दिनुभयो । कार्यक्रमको अन्त्यमा शाकाहारी पारु भोज्य (भोज) को आयोजना गरियो ।

विशेष धार्मिक प्रवचन तथा सम्मान

३ भाद्र, पाटन । म्यानमार (बर्मा) का प्रकाण्ड विद्वान तथा अग्गमहापण्डित धर्मकथिक भिक्षु डा. जाणिस्सर महास्थविर (सीतगु सयादो) को प्रमुख आतिथ्यमा पाटनढोकास्थित अशोक हलमा सुखी होतु नेपालले धार्मिक प्रवचन तथा सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । प्रमुख अतिथिद्वारा अभिव्यक्त विशेष धार्मिक प्रवचनको भाषानुवाद संघउपनायक एवं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरले गर्नुभयो । प्रमुख अतिथि भिक्षु डा. जाणिस्सर महास्थविर, संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविर, संघउपनायक भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर, अनगारिका जाणसीला, अनागारिका धम्मवतीलाई सुखी होतु नेपालले विशेष सम्मान-पत्रसहित जनही २५,०००/- सहयोग रकम हस्तान्तरण गरेको सो कार्यक्रम संस्थाका अध्यक्ष भिक्षु निग्रोधले सञ्चालन गर्नुभयो ।

१२ औं अमृतानन्द गुणानुस्मरण दिवस

५ भाद्र, स्वयम्भू । नेपालको स्थविरवाद बुद्धधर्म पुनर्जागरण कालका एक आधारस्तम्भका रूपमा रहेका ऐतिहासिक एवं राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय ख्यातिप्राप्त व्यक्तित्व

दिवंगत आचार्य महानायक डा. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरको २२ औं गुणानुस्मरण दिवस आनन्दकुटी विहारमा मनाइयो । सो समारोहका सहभागी वक्ताहरूले धर्मका माध्यमबाट राणाविरोधी आन्दोलन, सामाजिक, शैक्षिक, साहित्यिक एवं अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध सुदृढ बनाउन भिक्षु अमृतानन्दले पुन्याउनुभएको योगदानको चर्चा गरेका थिए ।

नेपाल सरकारका विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्री डा. केशबमान शाक्यको प्रमुख आतिथ्यमा भएको सो समारोहमा नेपालका संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरले नेपालको इतिहासमा पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलनका रूपमा रहेको २०१३ सालको चौथो विश्व बौद्ध सम्मेलनको नेतृत्व गरी भिक्षु अमृतानन्दले त्यस माध्यमबाट बुद्ध नेपालमै जन्मिएको सन्देश विश्वभर प्रवाह गर्न सफल भएको बताउनुभयो । उहाँले भिक्षु अमृतानन्दजस्ता प्रभावशाली र दूरदर्शी व्यक्तित्वको अभाव नेपाली बौद्ध क्षेत्रमा सधैं खट्किरहने विचार व्यक्त गर्नुभयो । २०४७ सालको संविधानमा मुलुक धर्मनिरपेक्ष घोषणा गर्नुपर्ने माग राखेर भिक्षु अमृतानन्दको नेतृत्वमा चलेको धर्मनिरपेक्षताको आन्दोलन त्यतिबेला सफल नभए पनि त्यसले ल्याएको जागरण माओवादीको दशवर्षे जनयुद्धको आधारभूमिका रूपमा काम गरेको धारणा राख्दै प्रमुख अतिथि डा. केशबमान शाक्यले परिवर्तनको एजेण्डा संस्थागत गर्न नसकिरहेको अवस्थामा नेपाली बौद्ध क्षेत्रले राज्य पुनः संरचनालाई सहयोग पुऱ्याउने गरी धर्मको माध्यमबाट अभियान संचालन गर्नुपर्नेमा पनि जोड दिनुभयो । त्यस्तैगरी, अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका महासचिव एवं वृहत्तर लुम्बिनी विकास राष्ट्रिय निर्देशक समितिका सदस्य भिक्षु कोण्डन्यले भिक्षु अमृतानन्दको बुद्धशासनिक बहुआयामिक व्यक्तित्व, कृतित्व एवं समग्र जीवनीको चर्चा गर्दै नेपाली बौद्धहरूले नीतिगत रूपमा प्रभाव पार्ने गरी काम गर्न नसकिरहेको अवस्थामा निडर एवं साहसी भिक्षु अमृतानन्द सबैका लागि प्रेरणाका श्रोत व्यक्तित्व भएको धारणा राख्नुभयो । उहाँले बुद्धजयन्ती मनाउन सरकारले वर्षेनी दिँदै आएको रु. ५ लाखको आर्थिक सहायता यस वर्ष रोकिँदा पनि त्यसबारे सबै मौन बसेको भन्नुहुँदै नीतिनिर्माण तहमा बौद्धहरूको पहुँच र राष्ट्रियस्तरमा प्रभाव पार्ने गरी ठोस कार्य गर्नुपर्ने खाँचो औँल्याउनुभयो ।

दिवंगत अमृतानन्द महास्थविरका अधुरा कार्यलाई साकार पार्न सबै लाग्नुपर्छ भनी मन्तव्य व्यक्त गर्नुहुने आनन्दकुटी विहारका प्रमुख एवं अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध समाज,

लुम्बिनीका अध्यक्ष भिक्षु मैत्री महास्थविरको सभापतित्वमा सम्पन्न सो समारोहमा नेपालका लागि श्रीलंकाका महामहिम राजदूत थोसपाल हेवागे, धर्मोदय सभाका महासचिव रत्नमान शाक्य, बुद्धजयन्ती समारोह समितिका उपाध्यक्ष रमेश मानन्धरलगायतले भिक्षु अमृतानन्दको व्यक्तित्वका बारेमा आ-आफ्ना धारणा राख्नुभयो । सो कार्यक्रममा आनन्दकुटी विहारका कार्यवाहक प्रमुख एवं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका उपाध्यक्ष धर्ममूर्ति महास्थविरले कार्यक्रम सञ्चालन तथा आनन्दकुटी विहार संस्थाका उपाध्यक्ष प्रा. सुवर्ण शाक्यले स्वागत मन्तव्य राख्नुभयो । समारोहमा दिवंगत भिक्षु अमृतानन्दको प्रतिमामा पुष्पार्पण, परित्राण पाठ, पुण्यानुमोदन, संघदान एवं उपस्थित भिक्षु, अनागारिकाहरू लगायत सम्पूर्ण श्रद्धालु महानुभावहरूलाई भोजनको व्यवस्था गरियो ।

यसरी नै श्रीघः ज्ञानमाला भजनले पनि अमृतानन्द गुणानुस्मरण मनाएको छ ।

तानसेनमा अमृतानन्द गुणानुस्मरण

५ भाद्र, तानसेन । करुणा बौद्ध संघ बुद्धविहार होलाङ्गदीले आफ्नो १६ औं वार्षिकोत्सव र आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरको २२ औं स्मृतिदिवस म्यानमारका भिक्षु चन्द्रश्रीको प्रमुख आतिथ्यत्व एवं संघका अध्यक्ष छत्रराज शाक्यको अध्यक्षतामा सम्पन्न भयो । सभाका अध्यक्ष छत्रराज शाक्यले होलाङ्गदी बुद्धविहार महानायक भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर ४ महिना तानसेनमा नै बस्नुभई निर्माण गराउनुभएको स्मरण गर्नुहुँदै उहाँको जीवनी र योगदान बारे चर्चा गर्नुभयो । साथै उहाँले आफ्नो जीवनकालमा प्रयोग गर्नुभएका सामग्रीहरू संग्रह गरी स्थापित 'भिक्षु अमृतानन्द स्मृति संग्रह' लाई सहयोग गर्नु हुन सबैमा अनुरोध गर्नुभयो ।

सहसचिव संजयराज शाक्यले वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै करुणा बौद्ध पुस्तकालय संचालन र लुम्बिनीमा निर्माण हुने थेरवादी बुद्धविहारका लागि रु. १०,०००/- र ज्ञानमाला आनन्द विहारलाई रु. ५,०००/- आर्थिक सहयोग गरेको जानकारी दिनुभयो । खर्च कुल ५,४५,०००/- को आय व्यय प्रस्तुत गर्दै कोषाध्यक्ष वीरेन्द्रकाजी शाक्यले बुद्धविहार कम्पाउण्ड वाल भत्केको, भित्रको बाटो ईटाले छाप्ने र सिंढीहरूको निर्माण कार्य रु. १,०३,०००/- को लागतमा सम्पन्न भएको जानकारी गराउनुभयो ।

सोही कार्यक्रममा विभिन्न प्रा.वि. देखि उच्चमाविसम्म ११ विद्यालयका २६ जना विद्यार्थीहरूलाई भिक्षु अमृतानन्द स्मृति छात्रवृत्ति र भिक्षु कुमार काश्यप स्मृति छात्रवृत्ति, अनागारिका मुदिता स्मृति छात्रवृत्ति गरी जम्मा रु १२,३००- प्रदान गरिएको थियो । सभामा ज्ञानमाला संघ आनन्द विहारका अध्यक्ष राजेन्द्रमुनि शाक्य, बौद्ध युवा संघ, महाबोधि विहारका अध्यक्ष राजेशकाजी शाक्यले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो ।

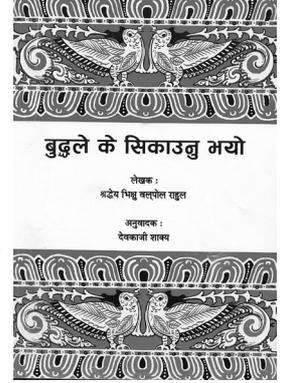
अन्तमा सभाका अध्यक्ष छत्रराज शाक्यले तानसेनमा जन्मनुभएका भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरले आफ्ना माताको स्मृतिमा रु. १ लाखको 'अनागारिका शरणशिला स्मृति छात्रवृत्ति अक्षय कोष' स्थापना गर्नुभएको जानकारी गराउनुभयो ।

बुद्धले के सिकाउनुभयो ? : प्रकाशित

९ भाद्र धर्मकीर्ति विहार- काठमाडौं । अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा ख्यातिप्राप्त What the Buddha Taught भन्ने पुस्तकको नेपाली भाषामा अनुवादित कृति नेपालका संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको प्रमुख आतिथ्यत्वमा सम्पन्न एक धार्मिक सभामा विमोचन गरिएको छ । विभिन्न अंग्रेजीमा लिखित बुद्धधर्मसम्बन्धी कृतिहरू नेपालीभाषामा अनुवाद गर्दै आउनुभएका परिचित अनुवादक देवकाजी शाक्यले प्रकाशित कृतिको उपादेयता एवं अनुवाद कार्यको सफलता बारे स्पष्ट पार्नुभयो । प्रमुख अतिथि संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविर, विशेष अतिथि श्रीलंकाली महामहिम राजदूत थोसपाल हेवगे, अनागारिका चमेलीले

प्रकाशित कृति संयुक्त रूपमा लोकार्पण गर्नुभयो । अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका उपाध्यक्ष भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर, शाक्य फाउण्डेशन नेपालका अध्यक्ष प्रा. जनक नेवा: तथा तिर्थरत्न शाक्यले शुभकामनासहित पुस्तकको महत्त्व बारे बोल्नुभयो । श्रीलंकाली राजदूत थोसपाल हेवगेले पुस्तकका लेखक डा. भिक्षु वलपोल राहुलको परिचयसहित पुस्तकको ठूलो महिमा रहेको तथ्य औल्याउनुभयो । अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका महासचिव भिक्षु कोण्डन्यले पुस्तक बारे समीक्षात्मक मन्तव्य दिनुभयो । डा. अनोजा अनागारिकाको सभापतित्वमा सम्पन्न सो सभामा आयोजक BLIA का तर्फबाट माधुरी शाक्यले स्वागत तथा अनागारिका अणुलाले कार्यक्रम संचालन गर्नुभयो ।

नेपालका पूर्व संघनायक दिवंगत भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर, पूर्व संघउपनायक त्रिपिटकाचार्य भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविर दि. भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, श्रीलंकाका नारन्दभिय प्रज्ञाराम महास्थविरको अनन्त गुणस्मरण गरी समर्पण गरिएको १२० पृष्ठको सो अनुवाद कृति निःशुल्क धर्मदानस्वरूप भिक्षु विटियल सीवली महास्थविरले सौजन्य दान गर्नुभएको छ । ईच्छुक पाठकहरूले अनुवादकको फोन ५५२५९५२ मा सम्पर्क गर्न सकिने छ ।

भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरको अध्यक्षतामा पुनर्गठित

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको नयाँ कार्यसमितिको

४ वर्षीय कार्यकाल सफल होस् भन्ने मैत्रीपूर्ण शुभकामना

मिलन बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड

हवनाछँ, पाको, न्यूरोड, काठमाडौं ।

फोन: ४२३१०३६, ४२२२०६५, फ्याक्स : ४२१६१६७

भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरको अध्यक्षतामा पुनर्गठित
अखिल नेपाल भिक्षु महासंघको नयाँ कार्यसमितिको
४ वर्षीय कार्यकाल सफल होस् भन्ने
मैत्रीपूर्ण शुभकामना

दर्ता नं. २०४६/०६५/०६६

एक होइन सबै सबल बनौं ।

मुद्दती वचतमा
१३ प्रतिशत व्याज

दैनिक वचतमा
६.५ प्रतिशत व्याज

बलम्बु च्याउ सहकारी संस्था लि.

बलम्बु, काठमाण्डौ

बलम्बु-६, काठमाण्डौ, फोन नं. ४३१४८४४,
इमेल: bmc_coperative@yahoo.com

क्यानन बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

५ वर्षे मुद्दतीमा सावाँको दोब्बर भुक्तानी गर्ने ।

मुद्दती बचतमा पाइने ब्याजदर

मुद्दती अवधि	मासिक	त्रैमासिक	अर्धवार्षिक	वार्षिक
१ वर्ष	११%	११.२५%	११.७५%	१२%
२ वर्ष	११.५%	११.७५%	१२%	१२.५%
३ वर्ष	१२.५%	१२.७५%	१३%	१३.५%
४ वर्ष	१३%	१३.२५%	१३.७५%	१४%
५ वर्ष	१४%	१४.२५%	१४.७५%	१५%

सुपर सेमिडु बचत खातामा (दैनिक मौज्जातमा) ८% ब्याजदर

बचतमा पाइने ब्याजदर

बचत	ब्याजदर
साधारण बचत	८% (६ महिनामा भुक्तानी)
बाल बचत	१२% (५ वर्षमा भुक्तानी)
आवधिक बचत ६/१२/२४/३६ महिना	९%/१०%/११%/१२%

महिला बचत ४२ महिनासम्म रकम जम्मा गरेमा ४३ औं महिनामा ५० किस्ता भुक्तानी ।

कर्जा लगानी	ब्याजदर
व्यापारीक/व्यक्तिगत कर्जा	१७%
कृषि कर्जा	१७%
सामूहिक जमानी कर्जा	१९%
हायर पचेज कर्जा	१६%
शैक्षिक/वैदेशिक रोजगार कर्जा	१७%
आवास कर्जा	१७%
मुद्दती कर्जा थप	३%

सानो भन्यांग, स्वयम्भू-१५, काठमाडौं, फोन नं. ४२८८८६८
Email : canon_se@email.com